

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁASK NA LATA 2021-2027

ZAMAWIAJĄCY

Gmina Łask

ul. Warszawska 14
98-100 Łask
Tel: 43 676 83 00
e-mail: um@lask.pl

OPRACOWANIE

Grupa CDE

Grupa CDE Sp. z o.o.

ul. Powstańców Śląskich 1
43-190 Mikołów
tel: 32 326 78 16
e-mail: biuro@ekocde.pl

ZESPÓŁ AUTORÓW

Michał Mroskowiak
Anna Owsikowska
Wojciech Płachetka
Aleksandra Szlachta

Spis treści

1. Wstęp.....	5
2. Charakterystyka Gminy Łask	6
2.1 Położenie Gminy Łask	6
2.2 Historia.....	8
2.3 Przestrzeń i środowisko	11
Klimat.....	11
Zasoby naturalne	11
Zasoby kulturowe.....	16
2.4 Sfera społeczna	19
Demografia	19
Pomoc społeczna	21
Bezrobocie	22
Bezpieczeństwo	24
Aktywność społeczna mieszkańców.....	26
2.5 Sfera gospodarcza.....	29
Przedsiębiorczość.....	29
Turystyka.....	33
Rolnictwo i leśnictwo	36
2.6 Infrastruktura techniczna.....	40
Komunikacja.....	40
Sieć gazowa.....	41
Sieć ciepła	42
Sieć elektroenergetyczna	43
Sieć kanalizacyjna i wodociągowa	44
2.7 Infrastruktura społeczna	46
Oświata	46
Ochrona zdrowia.....	47
Sport i rekreacja	48
Instytucje kultury	50
3. Podsumowanie ankietyzacji mieszkańców.....	52
5. Wizja i misja rozwoju Gminy Łask	56
6. Strategiczne i operacyjne cele rozwoju Gminy Łask.....	57
7. Zadania strategiczne	60
8. System monitoringu i ewaluacji Strategii Gminy Łask	64

9. Potencjalne źródła finansowania	66
10. Inteligentne specjalizacje	69
11. Spójność Strategii z dokumentami wyższego rzędu	70
Dokumenty na szczeblu międzynarodowym.....	70
Dokumenty na szczeblu krajowym.....	71
Dokumenty na szczeblu regionalnym	74
Dokumenty na szczeblu lokalnym	76
Spis rysunków	83
Spis tabel.....	84

1. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Łask do 2027 roku jest dokumentem, który określa długookresowy plan działania, generalny kierunek rozwoju Gminy Łask oraz cele, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia przyjętych założeń. Ustalenia te będą podstawą do prowadzenia przez Urząd Miejski w Łasku polityki społeczno-gospodarczej. Strategia rozwoju jednostki terytorialnej jest dokumentem, który definiuje jej najważniejsze przedsięwzięcia społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe, w tym zawiera kierunki alokacji zasobów, które w możliwie najlepszy sposób powinny przyczynić się do realizacji pożądanej wizji rozwoju.

Niniejsza Strategia obejmuje cele i uwarunkowania rozwoju Gminy Łask do roku 2027. Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi. Zbieżność celów będzie dodatkowym atutem podczas ubiegania się przez gminę o środki budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację projektów strategicznych.

Dokument ten zawiera w sobie między innymi podstawowe informacje o Gminie Łask, jej diagnozę społeczno-gospodarczą, cele i wizje rozwoju, analizę mocnych i słabych stron, a także odniesienie do innych dokumentów strategicznych szczebla wojewódzkiego i krajowego.

Przygotowanie dokumentu obejmowało działania oparte na określeniu aktualnych warunków społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych gminy, w tym przeprowadzeniu analiz opartych na pozyskanych danych statystycznych a także przeprowadzonych badaniach ankietowych i konsultacjach, które stały się podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia kierunków działań, celów strategicznych a także przedsięwzięć. Przyjęto, że Strategia wyznacza perspektywę rozwoju gminy do 2027 roku. Uwzględniono w niej działania, które będą współfinansowane m.in. ze środków własnych gminy, innych środków krajowych jak i funduszy strukturalnych UE.

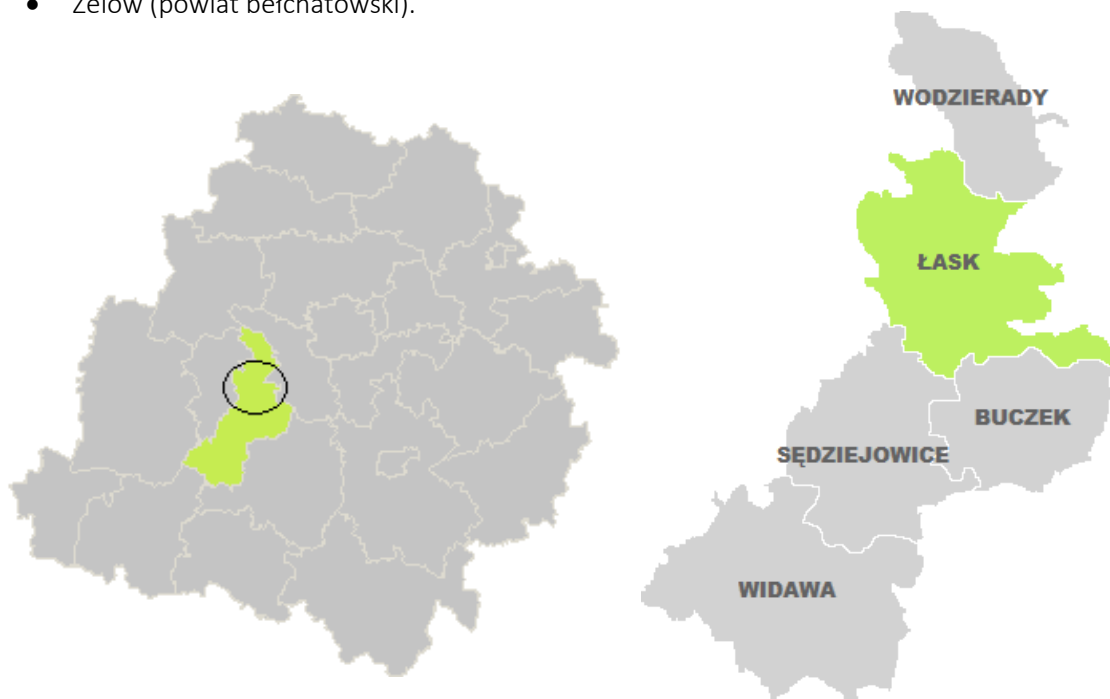
Diagnoza warunków gminy została przeprowadzona na podstawie przeprowadzonej analizy porównawczej zachodzących na terenie gminy tendencji i trendów z uwzględnieniem danych statystycznych, analizy i identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów gminy, analizy poziomu zadowolenia i jakości życia, wraz z identyfikacją negatywnych aspektów życia, na podstawie wyników badań ankietowych. Diagnoza obejmowała identyfikację danych na temat obszaru gminy i zawierała w sobie elementy oceniające potencjały obszaru, w zakresie ich wpływu na wdrażanie strategii. Dane do diagnozy pozyskano m.in. ze źródeł gminy, Banku Danych Lokalnych GUS oraz innych przydatnych dokumentów strategicznych gminy, jak również z badań ankietowych. Kolejnym etapem była analiza SWOT (na podstawie zebranych danych oraz wyników badań ankietowych).

2. Charakterystyka Gminy Łask

2.1 Położenie Gminy Łask

Łask jest gminą wiejsko-miejską położoną w centralnej części województwa łódzkiego, w powiecie łaskim. Gmina Łask graniczy z następującymi gminami:

- Buczek (powiat łaski),
- Dobroń (powiat pabianicki),
- Sędziejowice (powiat łaski),
- Szadek (powiat zduńskowski),
- Wodzierady (powiat łaski),
- Zduńska Wola (powiat zduńskowski),
- Żelów (powiat bełchatowski).

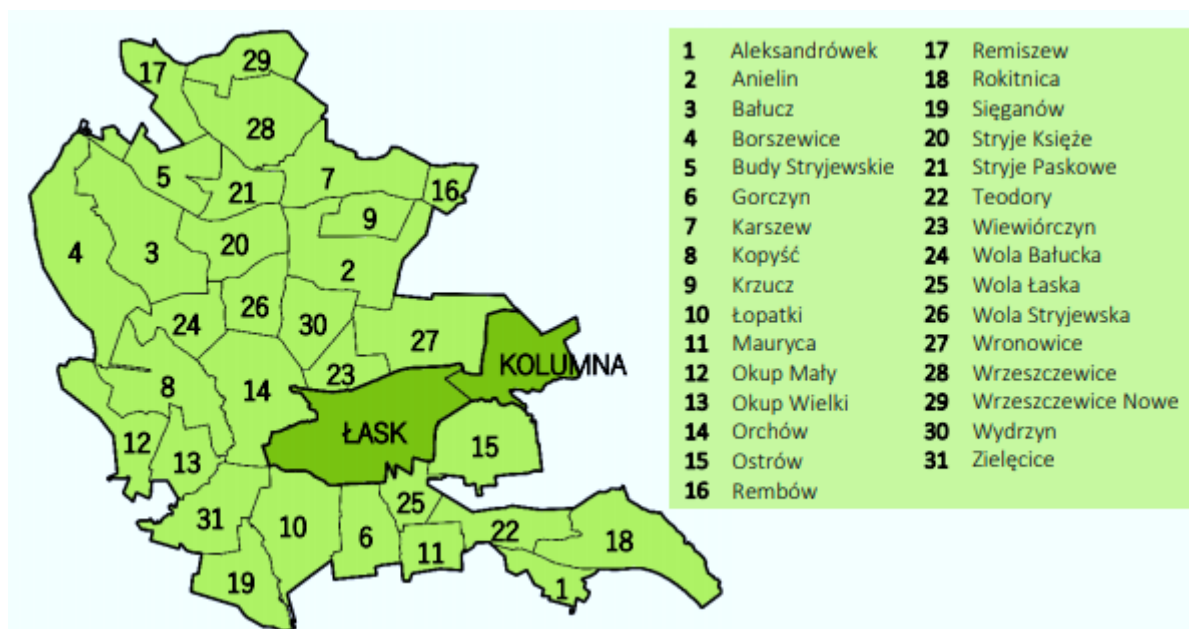

*Rysunek 1. Położenie gminy Łask na tle województwa łódzkiego i powiatu łaskiego
(źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)*

Siedzibą gminy jest Łask, natomiast całość obejmuje łącznie 32 sołectwa:

1. Aleksandrówek,	7. Karszew,
2. Anielin,	8. Kopyść,
3. Bałucz,	9. Krzucz,
4. Borszewice,	10. Łopatki,
5. Budy Stryjewskie,	11. Mauryca,
6. Gorczyn,	12. Okup Mały,

13. Okup Wielki,	23. Wiewiórczyn,
14. Orchów,	24. Wola Bałucka,
15. Ostrów,	25. Wola Łaska,
16. Rembów,	26. Wola Stryjewska,
17. Remiszew,	27. Wronowice,
18. Rokitnica,	28. Wrzeszczewice,
19. Sięganów,	29. Wrzeszczewice Nowe,
20. Stryje Księżę,	30. Wydrzyn,
21. Stryje Paskowe,	31. Zielęcice,
22. Teodory,	32. część miejską wraz z dzielnicą Kolumna.

Rysunek 2. Podział przestrzenny gminy Łask na jednostki pomocnicze (źródło: opracowanie własne)

Według podziału fizyczno-geograficznego obszar Gminy Łask należy do makroregionu Niziny południowo-wielkopolskiej i mezoregionu Wysoczyzna Łaska. Gmina Łask znajduje się w centrum Wysoczyzny Łaskiej. Najniżej położone tereny występują wzdłuż rzeki Grabi. W geomorfologii obszaru zaznaczają się dwie części: południowa i centralna o charakterze równinnej wysoczyzny morenowej, zbudowanej z gliny zwałowej oraz północna, w której dominującą formą są równiny wodnolodowcowe. Istotny element geomorfologiczny Gminy Łask stanowią wydmy. W części północnej rozwinięte są na równinach sandrowych koło Ulejowa, a w części południowej wykształciły się na równinie morenowej. Największą i najbardziej wyrazistą formą jest wydma koło wsi Teodory, której długość mierzona wzdłuż linii grzbietowej wynosi 6 km. Jednakże w wyniku eksploatacji piasków do wyrobu sylikatów w Teodorach znaczna część tej wydmy została zniwelowana. W części południowo – wschodniej części

Gminy Łask teren ma urozmaiconą rzeźbę – różnice wysokości pomiędzy wałami wydmyowymi a doliną rzeki Grabi dochodzą tutaj do 35 metrów. Oprócz wydmy na terenie Gminy Łask występują także dość liczne formy pochodzenia antropogenicznego (np. nasypy kolejowe, żwirownie, piaskownie, gliniarki). Przez środkową część Gminy Łask przebiega dolina rzeczna wykorzystywana współcześnie przez rzekę Grabię i jej lewobrzeżny dopływ, rzekę Pisię. Dolina ma kształt łuku wygiętego w kierunku północnym. Buduje ją terasa zalewowa o powierzchni prawie płaskiej, wyniesiona 1-3 m ponad poziom lustra wody w rzece.

Pod względem geologicznym Gmina Łask położona jest w obrębie jednostki tektonicznej zwanej synklinorium szczecińsko – mogileńsko – łódzko – miechowskim, a dokładnie w obrębie Niecki Łódzkiej. Najstarsze utwory budują osady mezozoiczne. Stwierdzone przy pomocy otworów wiertniczych należą do kredy górnej – kampanu i mastrychtu. Utwory kampanu wykształcone są w postaci wapieni, wapieni marglistych i margli. Ich miąższość wynosi około 400 m. Utwory mastrychtu tworzą wapienie, margle, margle piaszczyste, piaskowce wapniste, piaskowce margliste. Miąższość tych utworów wynosi około 120 m.

2.2 Historia

Osada Łask powstała w XI wieku na zachodniej krawędzi Wysoczyzny Łódzkiej, na obszarze zalewowym rzeki Grabi. Lokalizacja była korzystna przede wszystkim z tego względu, iż krzyżowały się tu szlaki tranzytowe z Lutomierska do Piotrkowa, z Pabianic do Szadku i Sieradza. Poza tym dolina Grabi stwarzała dogodne warunki dla rozwoju rzemiosła, rolnictwa i ogrodnictwa. W 1366 roku wybudowany został pierwszy kościół w Łasku. Miasto Łask zostało lokowane na prawie magdeburskim, takim, jakim cieszyła się Środa Śląska. Prawa miejskie Łask otrzymał 2 września 1422 roku od króla Władysława Jagiełły. Miasto uzyskało tym samym przywilej uwalniający go od podporządkowania się obcej jurysdykcji zwierzchnictwa innych miast) oraz zwalniający je ze świadczeń na rzecz panującego. Jagiełło zezwolił na odbywanie w Łasku cotygodniowych targów w poniedziałki i corocznych jarmarków w dzień Św. Franciszka (4 października). Dawny owalny kształt wsi zamieniono na czworoboczny plac, czyli rynek. Wyjątkowe umiejętności rzemieślnicze osadników rozstawiły miasto na przełomie XV i XVI. Wiek XVI można nazwać złotym okresem w historii miasta. Dzięki trosce i funduszom prymasa Jana Łaskiego w latach 1517 - 1523 wzniesiono w mieście okazały, murowany kościół w stylu późnogotyckim. Kościół ten powstał na miejscu wcześniej wzniesionej świątyni z 1366 roku. Kościół został konsekrowany 6 lutego 1525 roku pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. W 1525 roku erygowano przy nim kapitułę kolegiacką (od tego czasu kościół ma rangę kolegiaty).

Wiek XVII i XVIII to upadek znaczenia miasta. Historia kraju bezpośrednio odcisnęła swoje piętno na dziejach Łasku. Czterokrotnie miasto trawiły pożary wywołane prawdopodobnie zawieruchą wojenną.

Najpoważniejszy w skutkach pożar, który zniszczył kolegiatę, miał miejsce w 1749 roku. Kolegiatę przebudowano w stylu późnego baroku, ołtarze zaś zostały ozdobione w stylu rokokowym. Zawierucha wojenna przyniosła również zarazę, która w latach 1660 - 61 zabiła jedną czwartą mieszkańców Łasku. W konsekwencji nastąpił w mieście upadek rzemiosła i handlu, z którego Łask przecież słynął. W 1666 roku wzniesiono kościół Świętego Ducha. Najpierw był to kościół katolicki postawiony w miejscu wcześniejszej kaplicy, przy przytułku dla ubogich. W XIX wieku służył on ewangelikom, a dziś jest kościołem garnizonowym.

Po Powstaniu Kościuszkowskim Łask znalazł się w zaborze pruskim, w granicach departamentu piotrkowskiego, w prowincji zwanej Prusami Południowymi. W okresie Księstwa Warszawskiego przynależność administracyjna Łasku nie uległa zmianie. Podstawową zmianą była zmiana zaborcy, Łask dostał się w ręce carskiej Rosji. Później w 1837 roku dokonano podziału na gubernie, a Łask włączono do guberni kaliskiej.

W 1821 roku miał miejsce w Łasku kolejny wielki pożar. Spłonęły 234 budynki, w tym 199 domów mieszkalnych, co stanowiło ponad 88% ogólnej liczby domów. Skutki tego pożaru dla mieszkańców miasta były dotkliwe, ponieważ oprócz domów mieszkalnych spłonęły także warsztaty pracy. Od 1810 roku następował w Łasku szybki wzrost liczby ludności związany z napływem ludności żydowskiej uciekającej z głębi Rosji. W 1859 roku liczba ludności wzrosła do 3776 osób (dla porównania, w roku 1793 roku liczba ta wynosiła 1718 osób).

Mieszkańcy miasta brali czynny udział w obu powstaniach XIX wieku. W 1861 roku miały miejsce patriotyczne demonstracje, które doprowadziły do ucieczki z miasta burmistrza wraz z kilkoma urzędnikami. W strukturze narodowościowo-wyznaniowej ludności Łasku już od końca XVIII wieku zaznaczyła się wyraźna dominacja populacji żydowskiej, której udział w ogólnej liczbie mieszkańców Łasku w 1793 roku wyniósł 77%.

Wiek XX rozpoczął się dla Łasku udziałem jego mieszkańców w walkach z zaborcą i strajkach szkolnych. Ważnym wydarzeniem gospodarczym tego okresu było stworzenie w 1904 roku stacji kolejowej. Jesienią 1914 roku ziemia sieradzka stała się areną działań wojennych. Łask wraz z częścią powiatu znalazł się w niemieckiej strefie okupacyjnej. Pomimo, że miasto nie ucierpiało bezpośrednio na skutek działań wojennych, podupadło jednak znacznie na skutek rabunkowej polityki okupanta. Do pogorszenia się sytuacji materialnej ludności przyczyniły się choroby i głód. Na mocy Ustawy Tymczasowej Rządu Polskiego z dnia 2 sierpnia 1919 roku o organizacji władz administracyjnych II instancji, nowo utworzony Powiat Łaski znalazł się w powołanym województwie łódzkim. Pierwszym starostą łaskim został Aleksander Słupczyński. W 1921 roku miasto liczyło 5362 mieszkańców.

W 1928 roku ostatni spadkobierca dóbr łaskich - Janusz Szweyger wydzielił 120 ha lasu przy linii kolejowej między Wierzchami i szosą Łask - Pabianice, zamierzając utworzyć Miasto - Las Kolumna. W okresie międzywojennym w Kolumnie powstało sporo domów wczasowych, stanowiących własność mieszkańców Pabianic i Łodzi. Sąsiedztwo rzeki Grabi i nieskażona przyroda sprawiły, że Kolumna zastąpiła jako kurort wypoczynkowy. W latach trzydziestych nastąpiła poprawa infrastruktury miasta: skanalizowano częściowo zachodni fragment Łasku. Nastąpił rozwój szkolnictwa, służby zdrowia i sportu.

W okresie II wojny światowej w mieście istniało getto żydowskie. Po wojnie, jeszcze w 1945 roku uruchomiono kino, a wkrótce po wyzwoleniu wznowiła także działalność Spółdzielnia Spożywców. W 1948 roku powstała w Łasku Tkacka Spółdzielnia „Polkana”. Gwałtowne uprzemysłowienie miasta nastąpiło w latach 60-tych i 70-tych, kiedy to powstały takie zakłady jak „Wólczanka”, „Łaskie Fabryki Mebli” czy „Silikaty”.

W 1961 roku ukończono budowę Szkoły Podstawowej w Kolumnie, a w 1964 roku oddano do użytku Liceum Ogólnokształcące. W 1956 roku działalności rozpoczął Łaski Dom Kultury. W październiku 1987 roku oddano do użytku budynek Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej oraz po długiej budowie Ośrodek Sportu i Rekreacji przy ulicy Armii Krajowej. Od 19 stycznia 1974 roku funkcjonuje także nowy budynek szpitala.

W 1973 roku nastąpiło powiększenie miasta o dzielnicę Kolumna, a w latach dziewięćdziesiątych o nowo wybudowane osiedle "Przylesie". W 1994 roku liczba mieszkańców Łasku przekroczyła 20 000 osób. Nastąpiło znaczne rozbudowanie sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gminy oraz doprowadzenie do Łasku gazu. Kryta pływalnia, której budowę rozpoczęto w 1996 roku została oddana do użytku dwa lata później.

Niezwykle ważnym wydarzeniem dla miasta było ulokowanie w gminie jednostki wojskowej i lotniska. Istniejąca obecnie 32 Baza Lotnicza została sformowana 1 stycznia 2001 roku. jednostka ta powstała w wyniku restrukturyzacji 10 pułku lotnictwa myśliwskiego, który przez prawie 40 lat stacjonował na ziemi łaskiej. Dużym sukcesem było przystosowanie lotniska wojskowego dla potrzeb NATO w 2003 roku.

2.3 Przestrzeń i środowisko

Klimat

Obszar gminy znajduje się w łódzko - wieluńskim regionie klimatycznym, gdzie średnia wieloletnia roczna temperatura wynosi 7,5 - 8,0°C. Jest to przejściowy typ klimatu, który charakteryzuje się dużą zmiennością wywołaną ścieraniem się mas powietrza polarnomorskiego i polarno-kontynentalnego. Stanowi to o dużej zmienności pogody w przebiegu dobowym i rocznym, a zwłaszcza wiosną i jesienią. Najchłodniejszym miesiącem jest luty ze średnią temperaturą wynoszącą - 3,0°C, zaś najcieplejszym jest lipiec ze średnią temperaturą 17,5°C. Długość okresu wegetacyjnego trwa od 213 do 235 dni. Opady atmosferyczne wynoszą ponad 600 mm rocznie. Na miesiące letnie przypada ok 60-70% opadów rocznych. Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi około 70. Na obszarze gminy dominują wiatry z sektora zachodniego i wschodniego. Taki rozkład kierunków wiatrów sprzyja przemieszczaniu mas powietrza w dolinie Grabi.

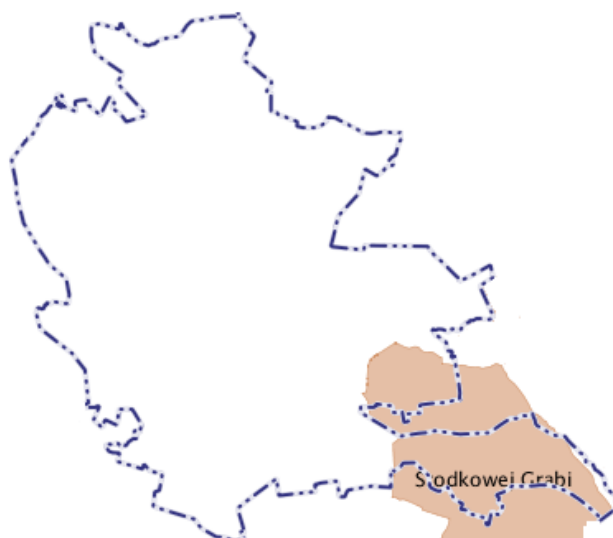
Zasoby naturalne

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (www.crfop.gdos.gov.pl), na terenie Gminy Łask znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- ➔ Obszar chronionego krajobrazu;
- ➔ Obszar Natura 2000;
- ➔ Zespół przyrodniczo-krajobrazowy;
- ➔ Użytek ekologiczny;
- ➔ Pomniki przyrody.

Obszar chronionego krajobrazu Środkowej Grabi

Obszar zajmuje powierzchnię 6 558 ha i został utworzony w 1998 roku. Obszar Chronionego Krajobrazu Środkowej Grabi obejmuje zespoły leśne o walorach glebochronnych i krajobrazowych porastających obydwie brzozy Grabi z licznymi wydmami koło Teodorowa i Dobronia oraz korzystny bioklimatycznie kompleks lasów sosnowych koło Poleszyna. Na terenie obszaru znajdują się liczne starorzecza i niewielkie naturalne zbiorniki eutroficzne, a rzeka na tym odcinku silnie meandruje. Środowisko jest zróżnicowane: występują tu wydmy śródlądowe pokryte murawami napiaskowymi jak i mokradła oraz tereny podmokłe. Znajdują się tu też liczne niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie.

Rysunek 3. Położenie obszaru chronionego krajobrazu Śródkowej Grabi na terenie Gminy Łask
(źródło: <https://lodzkie.e-mapa.net>)

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Grabi

Zespół zajmuje powierzchnię 4 007 ha i został utworzony w 1998 roku. Obok koryta rzeki Grabi ochroną objęte są znajdujące się w jej dolinie: starorzecza, drobne zbiorniki eutroficzne, wydmy śródlądowe, mokradła, niżowe i górskie świeże łąki, lasy łęgowe, olsowe i bory sosnowe. Rzeka ta odznacza się niezwykłym bogactwem fauny (800 gatunków), w tym wiele gatunków rzadkich i chronionych.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Kolumna-Las

Zespół został utworzony w 1993 roku decyzją Rady Miejskiej w Łasku. Celem powołania jest ochrona występującego na obszarze starodrzewu, pozostałości krajobrazu naturalnego, a także zachowanie wartości estetycznych, kulturowych i krajobrazowych.

Rysunek 4. Położenie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie Gminy Łask (źródło: <https://lodzkie.e-mapa.net>)

OBSZARY NATURA 2000**Obszar Natura 2000 Grabia**Kod obszaru: PLH100021Powierzchnia: 1 670,48 ha

Obszar ten zatwierdzony został w marcu 2011 r. i obejmuje środkowy i dolny bieg rzeki Grabi wraz z przylegającymi ekosystemami łąkowymi i leśnymi, charakterystycznymi dla niewielkich rzek nizinnych Polski. Długość rzeki Grabi, która stanowi oś obszaru Natura 2000, w granicach obszaru wynosi około 50 km i stanowi to ponad połowę całkowitej długości. W okolicach Łasku rzeka zmienia swój bieg z zachodniego na południowo-zachodni. Szerokość rzeki na tym odcinku aż do ujścia stopniowo zwiększa się do 30 m, a średnia głębokość wynosząca około 1 m przy wysokich stanach wód może przekraczać 2 m. Obszar leży w zlewni Warty, a sama Grabia jest prawobrzeżnym dopływem Widawki. Powierzchnia zlewni rzeki Grabi wynosi 813,4 km². Przeważają grunty orne i użytki zielone. Zalesienie górnej i środkowej części zlewni nie przekracza 10%. Charakterystyczny dla zlewni jest znaczny odpływ podziemny wynoszący 14% wartości opadów atmosferycznych przy spływie powierzchniowym równym 16% opadów. Obszar częściowo obejmuje tereny Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki, Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Dolina Grabi oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Środkowej Grabi. Liczne starorzecza, małe zbiorniki wodne oraz lasy łęgowe w dolinie rzeki Grabi nadają dolinie szczególny charakter. Obszary bezpośrednio przylegające do koryta rzeki miejscami porośnięte są lasem sosnowym, a rozległe łąki - różnogatunkową roślinnością. W dolinie dominuje mozaikowy, ekstensywny krajobraz rolniczy.

Obszar ważny jako ostoja naturalnych siedlisk związanych z doliną rzeczną. Występują dobrze zachowane lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, niżowe łąki użytkowane ekstensywnie oraz starorzecza o różnym stopniu ładowacenia. Miejscami występują dobrze rozwinięte murawy szczytlichowe związane z wydrami śródlądowymi. Obszar ma duże znaczenie dla zachowania populacji bezkręgowców wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Wzdłuż całego biegu rzeki objętej obszarem występuje liczna populacja ważki *Ophiogomphus cecilia* (trzepla zielona). Grabia według danych literaturowych (Piechocki 1969) jest ważną ostoją populacji skójki gruboskorupowej (*Unio crassus*) - informacje te udało się częściowo potwierdzić w badaniach z ostatnich lat. Starorzecza i odcinki lenityczne Grabi są także ważną ostoją zatoczka łamliwego (*Anisus vorticulus*). Lokalnie stwierdzono również populacje czerowńczyka nieparka (*Lycaena dispar*) (Lepidoptera) i zalotki większej (*Leucorrhinia pectoralis*). Obszar ważny jako istotna w Polsce środkowej ostoja ryb z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: kozy złotawej, minoga ukraińskiego, piskorza i kozy.

Rysunek 5. Położenie Obszaru Natura 2000 Grabia na terenie Gminy Łask (źródło: <https://lodzkie.e-mapa.net>)

Użytek ekologiczny

Na mocy Rozporządzenia Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 marca 1993 r. został utworzony użytek ekologiczny „Rzeka Grabia” obejmujący 40 kilometrowy odcinek koryta rzeki od miejscowości Jamborek (gmina Żelów) do miejscowości Łęg Widawski (gmina Widawa).

Rysunek 6. Położenie użytku ekologicznego na terenie Gminy Łask (źródło: www.lask.pl)

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Łask znajduje się 21 pomników przyrody w tym dwa będące grupą drzew i jeden aleją. W poniższej tabeli przedstawiono szczegóły.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁASK NA LATA 2021-2027

Tabela 1. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Łask (źródło: Baza Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody)

Lp.	Nazwa pomnika przyrody	Pierśnica (cm)	Miejscowość
1	grupa drzew 3 Dęby szypułkowe	118, 116, 99	Zielęcice
2	Dąb szypułkowy	159	Wrzeszczewice
3	Dąb szypułkowy	135	Gorczyń
4	grupa drzew 3 Dęby szypułkowe	220, 146, 125	Wronowice
5	Aleja drzew: Graby zwyczajne	-	Wronowice
6	Wiąz szypułkowy	89	Leśnictwo Grabia oddz. 136 d, N - ctwo Kolumna
7	Dąb szypułkowy	107	Leśnictwo Grabia oddz. 157 d, N - ctwo Kolumna
8	Dąb szypułkowy	124	Leśnictwo Grabia oddz. 157 d, N - ctwo Kolumna
9	Dąb szypułkowy	110	Ostrów
10	Kasztanowiec zwyczajny	111	Ostrów
11	Dąb szypułkowy	131	Ostrów
12	Dąb szypułkowy	104	Ostrów
13	Wiąz szypułkowy	210	Miasto Łask
14	Wiąz szypułkowy	86	Miasto Łask – park miejski
15	Wiąz szypułkowy	120	Miasto Łask – park miejski
16	Wiąz szypułkowy	111	Miasto Łask – park miejski
17	Lipa drobnolistna	84	Miasto Łask – park miejski
18	Olsza czarna	111	Miasto Łask – park miejski
19	Modrzew europejski	77	Miasto Łask – park miejski
20	Modrzew europejski	73	Miasto Łask – park miejski
21	Dąb szypułkowy "Janusz"	90	teren drogi powiatowej położonej przy Placu Gwiazdzystym

Zasoby kulturowe

Gmina posiada liczne zabytki. Poniżej przedstawiono zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków.

➔ Obiekty zabytkowe nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Borszewice Kościelne

- kościół par. pw. św. św. Biskupów Stanisława i Mikołaja, 1894-1902, 1924 wieża, nr rej.: A/99 z 16.12.2010

Karszew

- dwór, poł. XIX, nr rej.: 435 z 24.07.1967 (nie istnieje)

Łask

- kościół par. pw. NMP i św. Michała Archanioła, 1525, XVIII, nr rej.: 40 z 19.07.1967,
- kościół pw. św. Ducha, drewn., 1666, nr rej.: 41 z 19.07.1967,
- park dworski, ob. miejski, poł. XVIII, nr rej.: 386 z 25.06.1990,
- dom, ul. Kościuszki 2, 1909, nr rej.: 391 z 28.10.1991,
- dom, ul. 11 Listopada 1, XIX, nr rej.: 422 z 19.07.1967,
- dom, ul. 11 Listopada 2, XIX, nr rej.: 423 z 19.07.1967,
- dom, ul. 11 Listopada 3, XIX, nr rej.: 424 z 19.07.1967,
- dom, ul. 11 Listopada 6, XIX, nr rej.: 425 z 19.07.1967,
- dom, ul. 11 Listopada 7, XIX, nr rej.: 426 z 19.07.1967.

Łopatki

- dwór obronny, poł. XVI, nr rej.: 550-IV-42 z 30.06.1950 oraz 60 z 24.07.1967

Ostrów

- dwór, 1 ćw. XX, nr rej.: 379 z 29.12.1989

Wola Bałucka

- dwór, nr rej.: 300 z 15.10.1980

Rysunek 7. Kościół kolegiacki pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny i św. Michała Archanioła w Łasku (źródło: www.lask.pl)

Kościół par. pw. NMP i św. Michała Archanioła - Świątynia wzniesiona w 1517-1523 r. w stylu późnego gotyku. Fundatorem był Jan Łaski Prymas Polski. W roku 2005 kościół został podniesiony do rangi kolegiaty. Także wcześniej w latach 1525-1819 kościół nosił godność kolegiaty. Jest to budowla murowana, orientowana, trójnawowa o układzie halowym. W zakrystii i skarbcu zachowały się gotyckie łuki. Kościół gruntownie przebudowano po pożarze w 1749 r., wówczas uzyskał barokową elewację oraz rokokowe wnętrze. Bogato zdobiony jest ołtarz główny z obrazem św. Michała Archanioła zabijającego szatana, namalowany w 1760 r. przez Filipa Castaldiego. W bocznej kaplicy NMP znajduje się najcenniejszy w kościele zabytek sztuki, alabastrowa płaskorzeźba przedstawiająca Madonnę z Dzieciątkiem, którą wykonano we Florencji na początku XVI w. (od 1531 r. otoczona kultem, niegdyś była celem licznych pielgrzymek). Obecnie jedno z najważniejszych Sanktuariów Maryjnych w Archidiecezji Łódzkiej.

Rysunek 8. Kościół pw. Świętego Ducha w Łasku (źródło: www.lask.pl)

Kościół pw. św. Ducha – w końcu XV w. istniał w tym miejscu przytułek dla ubogich. W 1666 r. postawiono kościółek, który zachował się do dziś. Jest to świątynia trójnawowa z prostokątnym prezbiterium, orientowana na zachód, o konstrukcji zrębowej z bali modrzewiowych, z dachem krytym gontem. Osobliwością zabytku jest ozdobienie ołtarza, ambony i chrzcielnicy muszelkami. Kiedy w XIX w. zaczęli w okolicy Łasku osiedlać się Niemcy wyznający protestantyzm, rozpoczęto w nim odprawiać nabożeństwa ewangeliczne. Dziś parafia ewangelicko-augsburska ma swoją kaplicę, a kościół po niedawnym remoncie pełni funkcję kościoła garnizonowego.

Rysunek 9. Ostrów – neobarokowy dwór (źródło: www.lask.pl)

Ostrów - neobarokowy dwór pochodzi z 1917-1918 roku. Położony jest na wschód od miasta, w otoczeniu parku. Dwór szlachecki wybudowany został w 1918 r. przez właściciela "dóbr łaskich"- Janusza Szweycera. Posiadał on przed wojną jeden z większych majątków w Polsce (5470 ha). Dwór nawiązujący do baroku, jest przykładem polskiego stylu w architekturze siedzib szlacheckich. Postawiony na planie wydłużonego prostokąta. Po II wojnie światowej początkowo urządzono tu ośrodek wypoczynkowy, a od 1958 r. jest to budynek Zespołu Szkół Ogrodniczych.

➔ Honorowi obywatele

Honorowi Obywatele Łasku to postacie nieprzeciętne, będące chlubą grodu nad Grabią. Jest ich czterech:

- Ojciec Święty Jan Paweł II,
- Marszałek Józef Piłsudski,
- Arcybiskup Senior Władysław Ziółek,
- Marian Marek Drozdowski.

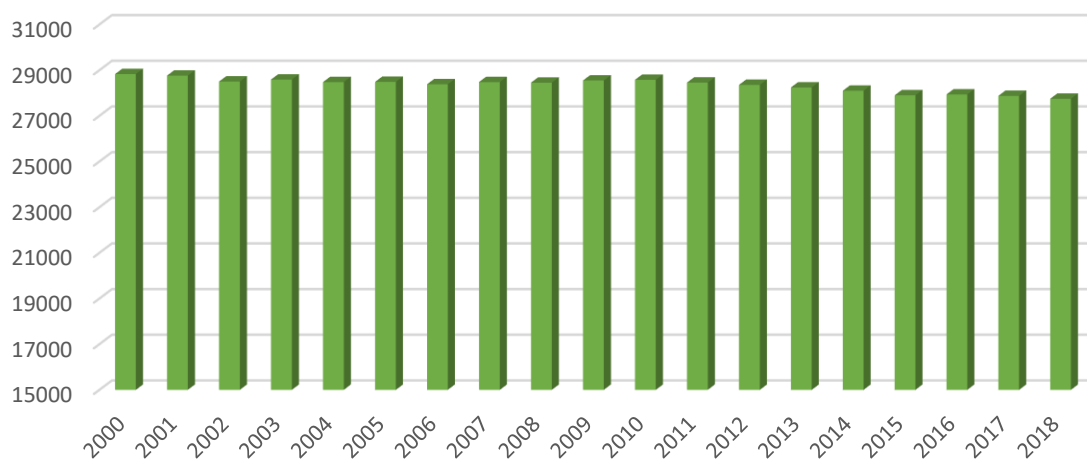
Z pewnością najważniejszy Honorowy Obywatel Łasku to Jan Paweł II, pierwszy polski papież i święty, którego docenił cały świat nie tylko chrześcijański. Drugą wielką postacią jest marszałek Józef Piłsudski, twórca Legionów i człowiek, który przyczynił się do wskrzeszenia Polski w 1918 roku, po 123 latach niewoli i zaborów. Arcybiskup senior Władysław Ziółek, jak i prof. Marian Marek Drozdowski otrzymali wspomnianą godność jednocześnie, przed laty. W ten sposób doceniono wkład arcybiskupa w przywrócenie dawnej świetności łaskiej kolegiacie, a także olbrzymi dorobek naukowy M. M. Drozdowskiego, pochodzącego z Łasku, autora wielu artykułów i książek poświęconych rodzinnej miejscowości. Drozdowski to polski historyk, biografista i varsavianista, profesor nauk humanistycznych.

2.4 Sfera społeczna

W sferze społecznej analizie poddano czynniki dotyczące bezpośrednio społeczności Gminy Łask: liczbę ludności, jej zmiany na przestrzeni ostatnich lat, problemy społeczne i działalność gminy w zakresie pomocy społecznej czy bezrobocie na terenie gminy.

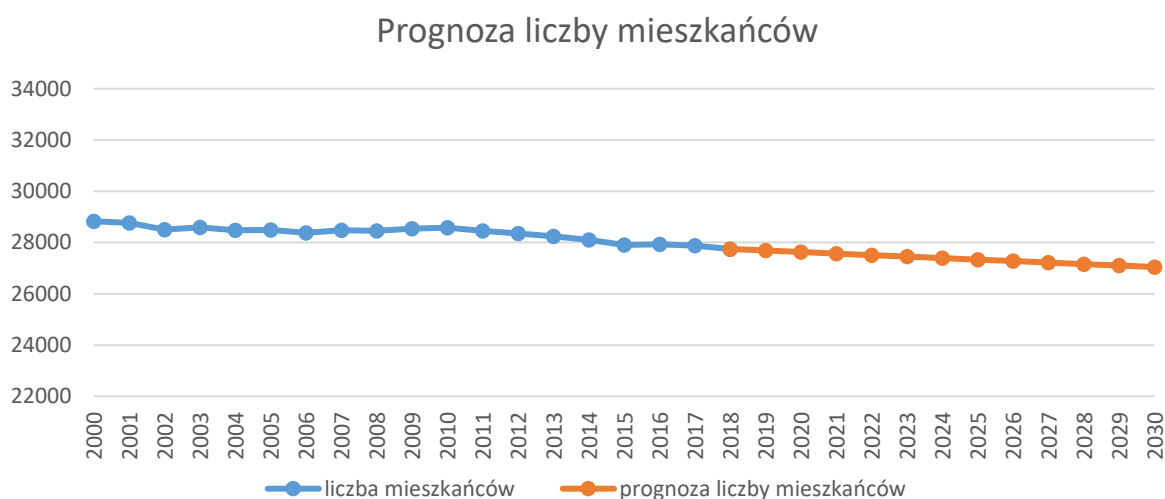
Demografia

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez Bank Danych Lokalnych GUS w 2018 roku Gminę Łask zamieszkiwało 27 747 mieszkańców w tym 14 418 kobiet i 13 329 mężczyzn. Liczba mieszkańców gminy w ostatnich latach ma tendencję spadkową. Poniższy wykres przedstawia liczbę ludności Łasku w latach 2000-2018.

Rysunek 10. Liczba mieszkańców Gminy Łask w latach 2000-2018 (źródło: dane GUS)

Najwięcej mieszkańców w tym przedziale czasowym odnotowano w 2000 roku – 28 830 a najmniej w roku 2018 – 27 747. Obserwując dotychczasowy trend, do 2030 roku prognozuje się spadek liczby mieszkańców gminy. Według szacunków, liczba ludności na terenie Gminy Łask w 2030 roku może wynieść 27 043.

Rysunek 11. Prognoza liczby mieszkańców Gminy Łask do roku 2030 (źródło: opracowanie własne).

Rysunek 12. Liczba mieszkańców Gminy Łask w latach 2000-2018 w podziale na płeć (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Analizując liczbę mieszkańców Gminy Łask w podziale na płeć, można zauważyć, że na terenie gminy zdecydowanie przeważają kobiety. W 2018 roku na terenie Łasku było o 1 089 więcej kobiet niż mężczyzn.

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Łask w podziale na płeć w latach 2010-2018 (źródło: dane GUS)

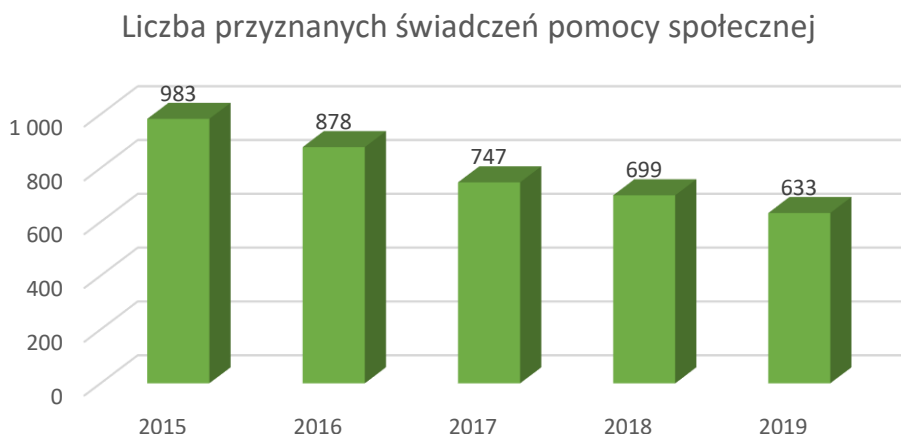
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mężczyźni	13791	13737	13689	13608	13551	13420	13428	13389	13329
Kobiety	14787	14720	14667	14633	14548	14479	14508	14487	14418
Ogółem	28578	28457	28356	28241	28099	27899	27936	27876	27747

Pomoc społeczna

Zadania gminy w zakresie pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasku przy ul. Stefana Batorego 31.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Na terenie Gminy Łask w 2019 roku wydano 633 świadczenia pomocy społecznej. W porównaniu z rokiem 2015 liczba ta spadła o 350. Poniższy wykres obrazuje trendy zmian na przestrzeni lat 2015-2019.

*Rysunek 13. Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019
(źródło: dane MGOPS w Łasku)*

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane są z powodu: bezdomności, alkoholizmu, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, narkomani, niepełnosprawności, potrzeby ochrony macierzyństwa, przemocy w rodzinie, rodziny niepełnej, sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, ubóstwa, wieku poprodukcyjnego, wielodzietności i zdarzeń losowych.

W przypadku Gminy Łask znaczną część przyczyn przyznawania pomocy społecznej stanowiła długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i ubóstwo.

Tabela 3. Liczba świadczeń pomocy społecznej przyznana w latach 2015-2019 na terenie Gminy Łask
(źródło: dane MGOPS w Łasku)

Powód przyznania pomocy	Liczba świadczeń				
	2015	2016	2017	2018	2019
Bezdomność	11	20	16	12	12
Alkoholizm	51	40	33	21	15
Ubóstwo	271	241	201	186	171
Niepełnosprawność	228	210	202	182	169
Ofiary przemocy w rodzinie	0	1	1	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	102	81	48	61	56
Długotrwała lub ciężka choroba	254	238	214	206	178
Potrzeba ochrony macierzyństwa	34	24	14	16	15
Zdarzenie losowe	3	3	4	3	2
Wielodzietność	29	20	14	12	15
Łącznie	983	878	747	699	633

Na terenie Gminy Łask działa również Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Placówki Wsparcia Dziennego:

- Filia w Łasku ul. Batorego 1,
- Filia w Łasku ul. Toruńska 1,
- Filia w Teodorach,
- Filia w Wiewiórczynie ul. Szkolna 1,
- Filia we Wrzeszczewicach,
- Filia w Bałuczu,
- Filia w Okupie ul. Akacyjowa 4,
- Filia w Łopatkach.

Bezrobocie

Na obszarze Gminy Łask istnieje problem bezrobocia. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Łasku, w 2019 roku na terenie gminy zarejestrowano 709 bezrobotnych, w tym 337 kobiet i 372 mężczyzn. Niewiele większą grupę osób bezrobotnych na terenie gminy stanowią mężczyźni.

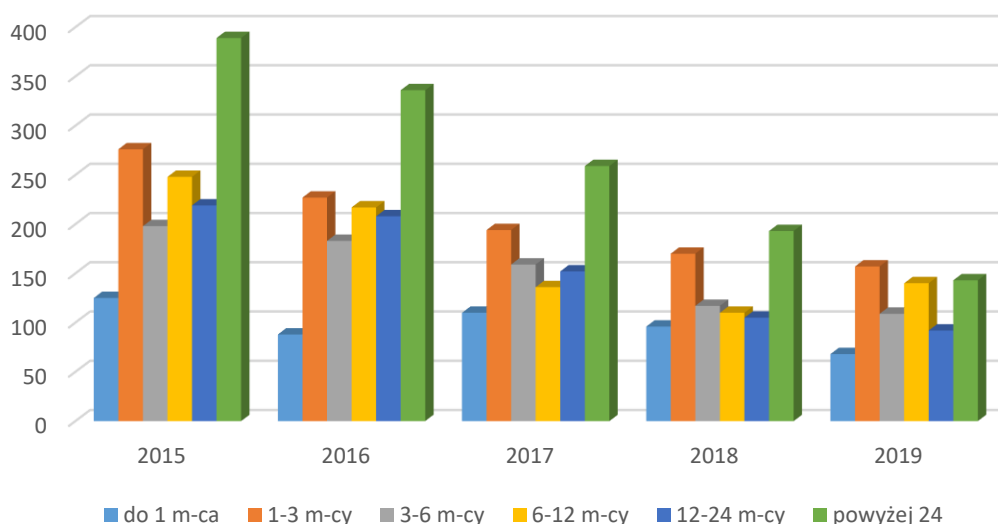
Tabela 4. Stan bezrobocia na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 z podziałem na płeć
(źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łasku)

Lata	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2015	1455	712	743
2016	1259	600	659
2017	1010	478	532
2018	791	409	382
2019	709	337	372

Na przestrzeni lat 2015-2019 można zauważyć malejącą liczbę bezrobotnych na terenie Gminy Łask – spadek o 746 osób. W 2019 roku na terenie gminy liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosiła 118. W porównaniu do roku 2018 liczba ta zmalała o 8 osób. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2015-2019.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych ogółem według czasu pozostawania bez pracy na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019
(źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łasku)

Lata	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba osób bezrobotnych ogółem wg czasu pozostawania bez pracy					
			do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	12-24 m-cy	powyżej 24
2015	1455	197	125	276	198	248	219	389
2016	1259	168	88	227	183	217	208	336
2017	1010	145	110	194	159	136	152	259
2018	791	126	96	170	117	110	105	193
2019	709	118	68	157	109	140	92	143

Rysunek 14. Liczba osób bezrobotnych ogółem wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2015-2019
(źródło: opracowanie własne)

Z powyższych danych wynika, że najwięcej osób bezrobotnych pozostawało bez pracy powyżej 24 miesięcy, a najmniej poniżej miesiąca.

Bezpieczeństwo

Komenda Powiatowa Policji w Łasku zlokalizowana jest przy ul. 9 Maja 32/36. Działa ona w systemie zintegrowanym ze Strażą Miejską, co pozwala na wypracowanie właściwych mechanizmów i sposobów działania w sytuacjach nagłego zagrożenia. Policja prowadzi cykliczne spotkania z młodzieżą szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie gminy, przekazując informacje o zagrożeniach.

Dane odnośnie bezpieczeństwa na terenie Gminy Łask pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Łasku. W 2019 roku na terenie gminy odnotowano 3 554 interwencje, 394 wszczęte postępowania, 381 zdarzeń drogowych oraz zatrzymano 103 nietrzeźwych kierowców. Wydano również 53 niebieskie karty. Szczegóły przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6. Liczba interwencji, zdarzeń, wszczętych postępowań, nietrzeźwych kierowców i wydanych niebieskich kart na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: Komenda Powiatowa Policji w Łasku)

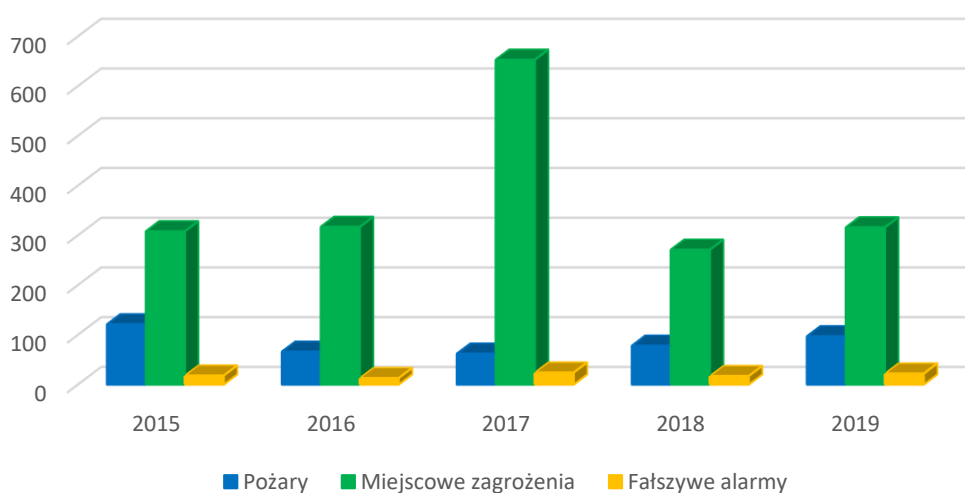
Lata	Interwencje	Wszczęte postępowania	Nietrzeźwi kierowcy	Liczba zdarzeń drogowych (wypadki i kolizje)	Liczba wydanych niebieskich kart
2015	4268	414	71	313	46
2016	3953	413	73	321	72
2017	4231	507	80	329	51
2018	3688	409	66	341	53
2019	3554	394	103	381	53

Analizując powyższe dane w przedziale czasowym 2015-2019 można zauważyć, że w roku 2019 zatrzymano najwięcej nietrzeźwych kierowców oraz odnotowano największą liczbę zdarzeń drogowych, co może mieć istotne powiązanie. Liczba wszczętych postępowań ma tendencję spadkową, natomiast liczba odnotowanych interwencji ma charakter zmienny w poszczególnych latach.

Pozostałe dane odnośnie bezpieczeństwa pozyskano z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Łasku. W 2019 roku na terenie gminy odnotowano łącznie 435 zdarzeń: 97 pożarów, 316 miejscowych zagrożeń oraz 22 fałszywe alarmy.

Tabela 7. Liczba pożarów, miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łasku)

Lata	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Łącznie
2015	121	308	18	447
2016	66	317	13	396
2017	62	653	24	739
2018	78	271	17	366
2019	97	316	22	435

Rysunek 15. Liczba zdarzeń na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: opracowanie własne)

Na przestrzeni lat 2015-2019 można zauważyć, że najwięcej zdarzeń odnotowano w 2017 roku – 739, z czego najwięcej było miejscowych zagrożeń (653). Łączna liczba zdarzeń na terenie Łasku w przeciągu ostatnich kilku lat ma charakter zmienny.

Na terenie Gminy Łask oprócz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej działają także następujące placówki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Sięganowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Anielinie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wiewiórczynie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Teodorach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Łasku,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kolumnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna we Wrzeszczewicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bałuczu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Okupie.

Ochotnicze Straże Pożarne prowadzą wszelką działalność mającą na celu zapobieganie powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia. Podejmują prace integrujące współdziałanie organizacji samorządowych, instytucji, podmiotów i służb ratowniczych. Realizują również zadania w zakresie edukacji społecznej, w szczególności dzieci i młodzieży, w zakresie zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego poprzez organizację wielu spotkań, porad, uroczystości, konkursów, ćwiczeń ewakuacyjnych czy pokazów sprzętu.

Aktywność społeczna mieszkańców

Organizacje pozarządowe to organizacje nie będące jednostkami sektora finansów publicznych, działające w różnych dziedzinach życia społecznego i nie nastawione na osiągnięcie zysku. Nazywane są organizacjami pozarządowymi ponieważ ich działalność nie jest zależna od działalności rządu. Często jest to działalność o charakterze społecznym, charytatywnym, wolontarystycznym.

Na terenie Gminy Łask działają organizacje pozarządowe, które głównie wykonują zadania w zakresie:

- sportu,
- oświaty,
- kultury,
- pomocy społecznej,
- bezpieczeństwa (OSP).

Organizacje pozarządowe o charakterze sportowym

1	Międzyszkolny Uczniowski Ludowy Klub Sportowy przy CSiR
2	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Grabia" Kolumna
3	Stowarzyszenie Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Bałucz
4	Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe
5	Łaski Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy
6	Klub Sportowy ROKITA ROKITNICA
7	Łaski Klub Sztuk Walki
8	Organizacja Thratlonu Sztuk Walki w Łasku
9	Łaski Szkolny Związek Sportowy
10	Klub Strzelecki KRUK Łask
11	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Wodnik"
12	Klub Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego przy ŁDK
13	Klub Rowerowy "Jastrzębie Łaskie"
14	Stowarzyszenie "Akcja Dla Kolarstwa"
15	Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Sieradzu - Koło GRABIA w Łasku
16	Stowarzyszenie „WEHIKUŁ 4x4” Łask
17	Klub Sportowy „Centrum Świadomej Jazdy”
18	Uczniowski Klub Sportowy, Akademia Sportu Funinio
19	Uczniowski Miejski Klub Sportowy Korab Łask
20	Uczniowski Klub Sportowy Wiewiórczyn

Organizacje pozarządowe o charakterze kulturalno-edukacyjnym

1	Łaskie Towarzystwo Kulturalne
2	Otwarta Pracownia Rozwijania Uzdolnień "Asymptota"
3	Szkolne Stowarzyszenie Integracji Europejskiej
4	Łaskie Bractwo Strzelców Kurkowych
5	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łaskiej
6	Stowarzyszenie "Las Kolumna"
7	Stowarzyszenie Nauczycieli Języka Polskiego Powiatu Łaskiego "Równe Szanse"
8	Wiejskie Stowarzyszenie "Nasze Sprawy"
9	Wiejskie Stowarzyszenie "Wieś dzieciom"
10	Stowarzyszenie „Nasza Szkoła- Wrzeszczewice”
11	Stowarzyszenie Rękodzieła Łaskiego „Szuflandia”
12	Stowarzyszenie Przyjaciół LO im. T. Kościuszki w Łasku
13	Stowarzyszenie Plastyków Amatorów Ziemi Łaskiej

14	Stowarzyszenie Miłośników Łaskiej Róży
15	Stowarzyszenie „Modelarze Redukcyjni Łask”

Pozostałe organizacje pozarządowe

1	Stowarzyszenie Abstynentów Klubu "Merkury"
2	Stowarzyszenie Rozwoju Ziemi Łaskiej
3	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka Hufiec Łask im. Dywizjonu 303
4	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Łasku
5	Stowarzyszenie - Rodzina Wojskowa koło nr 19
6	Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Rejonowego w Łasku
7	Polski Związek Niewidomych okręg Łódź koło w Łasku
8	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko - Powiatowy w Łasku
9	Centrum Inicjatyw Społecznych „Multis Multum”
10	Lokalna Grupa Działania "Dolina rzeki Grabi"
11	Stowarzyszenie Przyjaciół Lotnictwa
12	Stowarzyszenie Nasze Wronowice
13	Stowarzyszenie Miłośników Lotnictwa Ziemi Łaskiej
14	Stowarzyszenie Amazonek Łask – Kolumna
15	Oddział Miejsko-Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP
16	Łaskie Stowarzyszenie Harcerskie "GRABIA"
17	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Osób Niepełnosprawnych "Krąg Dobrych Serc" Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Łasku
18	Towarzystwo Społeczno-Kulturalne "Obrona Gminy"
19	Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich we Wrzeszczewicach
20	Stowarzyszenie Abstynentów "Nad Grabią"
21	Stowarzyszenie Kobiet Wsi Wola Bałucka i Wola Stryjewska
22	Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich w Kopyści
23	Stowarzyszenie Entuzjastów Lotnictwa „Grupa Archeo Łask”
24	Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Łasku
25	Związek Hodowców Psów Użytkowych
26	BERNARDYN – Fundacja Zwierząt Skrzywdzonych

Ochotnicze Straże Pożarne

1	Ochotnicza Straż Pożarna w Sięganowie
2	Ochotnicza Straż Pożarna we Wrzeszczewicach
3	Ochotnicza Straż Pożarna w Bałuczu
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Okupie
5	Ochotnicza Straż Pożarna w Anielinie
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Wiewiórczynie
7	Ochotnicza Straż Pożarna w Teodorach
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Łasku
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Kolumnie

2.5 Sfera gospodarcza

W tym rozdziale opisano sytuację gospodarczą gminy: poziom przedsiębiorczości, strukturę gospodarki, najważniejsze branże, czyli turystykę. Czynniki te są ważne, gdyż pociągają dalsze skutki dla sytuacji społecznej w gminie.

Przedsiębiorczość

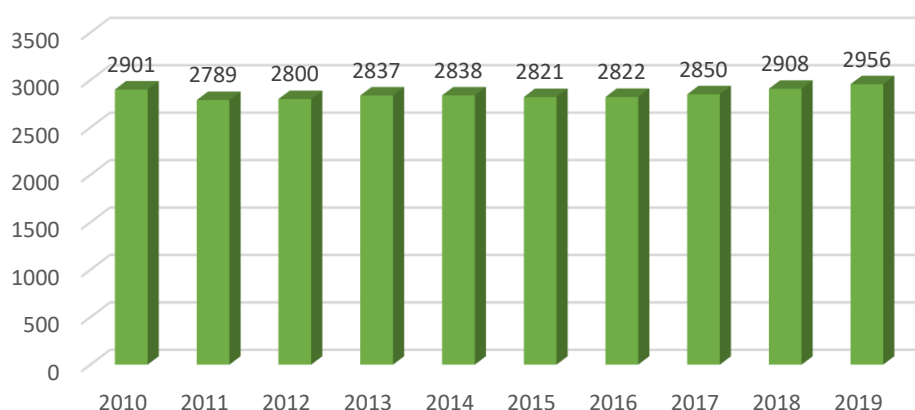
Łask do drugiej wojny światowej był silnym ośrodkiem rzemiosła, szczególnie obróbki skór i produkcji butów. W czasach PRL powstało w mieście kilka dużych zakładów przemysłowych reprezentujących branże głównie meblarską, odzieżową i budowlaną. Zmiany restrukturyzacyjne, które zaszły po 1990 roku zakończyły ich działalność. Obecnie na terenie gminy rozwijają się różnorodne branże przemysłu.

Na terenie Gminy Łask w 2019 roku zarejestrowano 2 956 aktywnych podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy najwięcej podmiotów gospodarczych zlokalizowanych było w sektorze prywatnym. W roku 2019 zarejestrowano 2 881 podmiotów w sektorze prywatnym i 71 w sektorze publicznym.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2010-2019 na terenie Gminy Łask (źródło: dane GUS)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba podmiotów gospodarczych	2901	2789	2800	2837	2838	2821	2822	2850	2908	2956

liczba podmiotów gospodarczych

Rysunek 16. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019 (źródło: opracowanie własne)

Na przestrzeni ostatnich 9 lat można zauważyć rosnącą liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy. W porównaniu z rokiem 2018 wartość ta wzrosła o 48 podmiotów.

Poniższa tabela zawiera charakterystykę podmiotów wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych w latach 2018-2019.

Tabela 9. Charakterystyka podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Łask w latach 2018 i 2019 (źródło: dane GUS)

Sekcja i działy wg PKD 2007		Rok	
		2018	2019
ogółem		2 908	2 956
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	55	56
B	Górnictwo i wydobywanie	3	4
C	Przetwórstwo przemysłowe	350	340
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	10	9
F	Budownictwo	372	402
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	828	815
H	Transport i gospodarka magazynowa	161	154
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	70	69
J	Informacja i komunikacja	78	84
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	76	75
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	56	58
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	277	280

Seksja i działy wg PKD 2007		Rok	
		2018	2019
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	42	52
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22	22
P	Edukacja	108	108
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	160	171
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	47	49
S i T	Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	192	207

W strukturze branżowej zarejestrowanych w Łasku firm, najwięcej funkcjonuje w grupie G – handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych (815), w grupie F – budownictwo (402) oraz grupie C – przetwórstwo przemysłowe (340). Znaczna liczba przedsiębiorstw zajmuje się również działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (280) oraz pozostałą działalnością usługową, w tym także gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S i T - 207).

Jednym z podstawowych wskaźników najlepiej ilustrujących stan lokalnej gospodarki jest poziom aktywizacji gospodarczej liczony jako ilość nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Z poniższych danych można wnioskować, że poziom aktywizacji gospodarczej mieszkańców Gminy Łask w 2019 roku był wyższy od poziomu aktywizacji w latach wcześniejszych (2011-2017), natomiast niższy niż w roku 2018. Ogólnie można jednak stwierdzić, że mieszkańcy gminy są przedsiębiorczy, chętnie zakładają własne działalności gospodarcze. Ma to pozytywny wpływ na całokształt rozwoju gospodarki w gminie.

Tabela 10. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019 (źródło: GUS)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze	303	233	220	247	231	211	242	244	265	245

Zasoby podmiotów gospodarczych na terenie gminy tworzone są przede wszystkim przez jednoosobowe działalności gospodarcze oraz firmy mikro, tj. podmioty zatrudniające od 0 do 9 pracowników. Stanowiły one niecałe 96% wszystkich funkcjonujących przedsiębiorstw. Znacznie mniejszą część stanowią podmioty gospodarcze zatrudniające więcej niż 10 pracowników. W kategorii 10-49 pracujących mieściło się 105 podmiotów, w kategorii 50-249 zatrudnionych - 19 podmiotów, a ponadto na terenie

gminy działalność prowadziły również 3 jednostki zatrudniające od 250 do 999 pracowników. Na terenie Gminy Łask nie działa żaden podmiot zatrudniający więcej niż 1000 osób. Do większych firm działających na terenie gminy należy zaliczyć:

- Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Kastor” – producent koszul męskich, eksporter wyrobów do krajów zachodnich Unii Europejskiej (Anglia, Niemcy, Belgia, Dania, Francja),
- MMER – producent koszul,
- „Instalplast Łask” – producent systemów instalacyjnych i inżynieryjnych z tworzyw sztucznych,
- „Xella Teodory” – producent silikatowych materiałów budowlanych, wykorzystujący piasek z własnej odkrywki,
- „Magnus” – zakłady stolarki budowlanej,
- „Petecki” – producent stolarki okiennej,
- Zakład Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej – producent serów, masła, śmietany, jogurtów i twarogów,
- Studio Mody Teresy Kopias w Łasku – projektowanie i szycie damskich ubiorów,
- „Ł&K” – producent stolarki budowlanej i sprzętu oświetleniowego,
- „Lupol” – branża drzewna,
- „Packservice” – producent folii,
- „Impex” – producent betonu,
- Over Group - producent produktów pielęgnacyjnych i suplementów diety dla zwierząt gospodarskich, małych czworonogów oraz produktów kosmetycznych dla ludzi,
- TWK-ZAG Sp. z o.o. – zakład odzysku i recyklingu surowców wtórnych, recykler Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego,
- Gospodarstwo Rolne Rusieccy - producent grzybów boczniaków w Łasku.

Rzemiosło w Łasku ma kilkusetletnią tradycję. Dziś rzemieślników i kupców wspiera Cech Rzemiosł im. Jana Łaskiego. Cech zrzesza 130 zakładów rzemieślniczych z obszaru powiatu łaskiego oraz z gmin Dobroń i Szadek. Należą one do różnych branż m.in.: spożywczej, odzieżowej, transportowej, drzewnej, budowlanej. Większość rzemieślników posiada kwalifikacje mistrzowskie i pedagogiczne, kształceniem młodzieży zajmuje się 109 rzemieślników. Cech pomaga rzemieślnikom rozwiązywać problemy prawne, socjalne, pedagogiczne i fiskalne. Organizuje szkolenia w zakresie znajomości przepisów podatkowych, BHP oraz prawa pracy.

Turystyka

Największą atrakcją turystyczną i przyrodniczą gminy jest dolina rzeki Grabia. Rzeka Grabia wraz z dopływami (rzeki Końskiej i Pałuszniczy) oraz okoliczne lasy znajdują się w Obszarze Chronionego Krajobrazu. Grabia uznana została również użytkiem ekologicznym i jest jedną z najczystszych rzek centralnej Polski. Liczne starorzecza, meandry, małe zbiorniki wodne oraz lasy łęgowe w dolinie nadają Grabii szczególny wygląd. Ponadto piaszczysty brzeg miejscami porośnięty lasem sosnowym oraz rozległe łąki z różnogatunkową roślinnością również dodają jej uroku. W niewielkiej odległości od jej brzegów usytuowano miejsca rekreacji, podobnie jak liczne działki. Z tych względów gmina pełni funkcję ośrodka usługowo-turystycznego dla rejonu łaskiego i od wielu lat jest chętnie odwiedzana przez mieszkańców głównie Łodzi i Pabianic.

Dzielnica Łasku – Kolumna, posiada rozbudowaną bazę turystyczno-wypoczynkową oraz zaplecze agroturystyczne. W latach 30. XX wieku wybudowano tu drewniane wille z werandami przeznaczone dla letników. Wiele z nich ma ciekawą architekturę określaną mianem stylu szwajcarskiego. Plan miejscowości Las-Kolumna wykonał architekt Antoni Jawornicki nawiązując do idei miast-ogrodów Ebenzera Howarda. Dodatkowym atutem jest suchy las, który tworzy korzystny mikroklimat, a rzeka umożliwia kąpiele i plażowanie. Kolumna położona jest wśród okalających ją suchych borów sosnowych co stwarza raj dla grzybiarzy, którzy co roku licznie odwiedzają to miejsce. Grabia i jej dopływy są atrakcją dla wędkarzy, którzy łowią ryby wzdłuż biegu rzeki przy stopniach w starorzeczach i torfiankach (jest to teren ochrony w ramach sieci Natura 2000). Duży ruch turystyczny jest również obserwowany przy zalewie „Zajączek”. Względnie czysta woda oraz wspaniałe otoczenie przyciąga tu ogromne rzesze mieszkańców gminy oraz turystów. Zorganizowana jest tu plaża, dwa boiska do siatkówki plażowej, bar.

Na terenie Gminy Łask dostępne są następujące szlaki turystyczne, gdzie każdy z nich oferuje zupełnie inne atrakcje i wyzwania:

SZLAK ZIEMI SIERADZKIEJ (niebieski, rowerowy)

Szlaki Ziemi Sieradzkiej składają się z czterech odcinków znakowanych kolorem niebieskim. Trzy z tych odcinków biegną przez Łask. Pierwszy z nich - **Szlak św. Maksymiliana Kolbego** - liczy ponad 62 km długości. Rozpoczyna się w Łodzi-Rudzie i prowadzi dalej przez Pabianice (miejsce zamieszkania świętego), Łask i Zduńską Wolę (miejsce jego urodzin i chrztu).

Od Zduńskiej Woli prowadzi **Szlak Skarbów Ziemi Sieradzkiej**. Szczególnie godne uwagi na trasie są: Szadek z gotyckim kościołem p.w. Wniebowzięcia NMP i św. Jakuba Apostoła (1332-1335), Małków z klasycystycznym pałacem zbudowanym dla adiutanta Napoleona, (przebywał tam także Władysław Reymont), Warta (liczne kościoły i zespoły klasztorne o kilkusetletniej historii), Marzenin (kościół z 1372

r.) i Łask (kolegiata z 1525 r.). Dodatkową atrakcją jest Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki oraz Zbiornik Jezioro, jeden z dwóch wielkich sztucznych akwenów w województwie łódzkim.

Od Łasku do Kleszczowa wiedzie **Szlak Osad Braci Czeskich**. Szlak pozwala odkryć ciekawy rozdział historii regionu łódzkiego. Na szlaku biegnącym przez malownicze zakątki Wysoczyzny Łaskiej i Kotliny Szczercowskiej, można zwiedzać liczne świątynie różnych wyznań, cmentarze, dwory i młyny wodne.

SZLAK OKOLIC ŁODZI (czerwony pieszy)

- Łask-Pabianice (trasa 1.6 i 1.7)

Szlak o łącznej długości ok. 180 km, łączący miejscowości położone wokół Łodzi. Jego trasa przebiega m.in. przez teren Wzniesień Łódzkich (Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich) oraz wysoczyzn: Łaskiej i Bełchatowskiej. Tamtejszy krajobraz obfituje w obszary źródliskowe i doliny rzek Miazgi, Wolbórki, Grabi. Liczne są także uroczyska leśne będące pozostałością po dawnej Puszczy Łódzkiej oraz obszary wydymowe w okolicach Tuszyń, Pabianic i Łasku. Trasa podzielona jest na mniejsze odcinki i w dolinie Grabi przebiega jedynie przez dzielnicę Łasku – Kolumnę i fragment gminy Wodzierady. W Kolumnie zaś kończy się odcinek z Pabianic, a zaczyna odcinek prowadzący do Lutomierska. Oprócz wymienionych miejscowości szlak przebiega m. in. przez Tuszyń, Aleksandrów Łódzki i Smardzew.

SZLAK TURYSTYCZNY OKOLIC PABIANIC (zielony pieszy, dostępny dla kolarzy)

- Pabianice-Łask (trasa 4.2)

Ma długość ok. 26 km i łączy ze sobą dwa miasta powiatowe: Łask i Pabianice. Zarówno piesi turyści, jak i rowerzyści mają szansę podziwiać malowniczą dolinę rzeki Grabi, okalającą ją łąki, lasy i torfowiska. Na trasie szlaku znajdują się także zabytki budownictwa wiejskiego oraz architektury rezydencjonalnej i sakralnej. Do najciekawszych atrakcji należą zabytki Łasku i Pabianic: dwór w Ostrowie i dwa młyny w osadzie Talar. Zielony szlak przebiega przez miejscowości: Pabianice - Karolów - Las Karolewski - Hermanów - Terenin - Mogilno - Róża - Talar - Ostrów - Łask

SZLAKI OKOLIC ŁASKU (żółty, pieszy, dostępny dla kolarzy)

- szlak młynów nad Grabią (trasa 7.1.)

Szlak liczy 36 km i w całości prowadzi po Wysoczyźnie Łaskiej. Łączy w sobie zachowane elementy architektury przemysłowej w postaci licznych młynów z unikatową przyrodą Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki. Do najpopularniejszych zabytków na trasie należy młyn we wsi Brzeski.

Szlak rozpoczyna się na dworcu PKP w Kolumnie, biegnie przez dolinę Grabi oraz centrum Łasku, a kończy się w Siedlcach Łaskich.

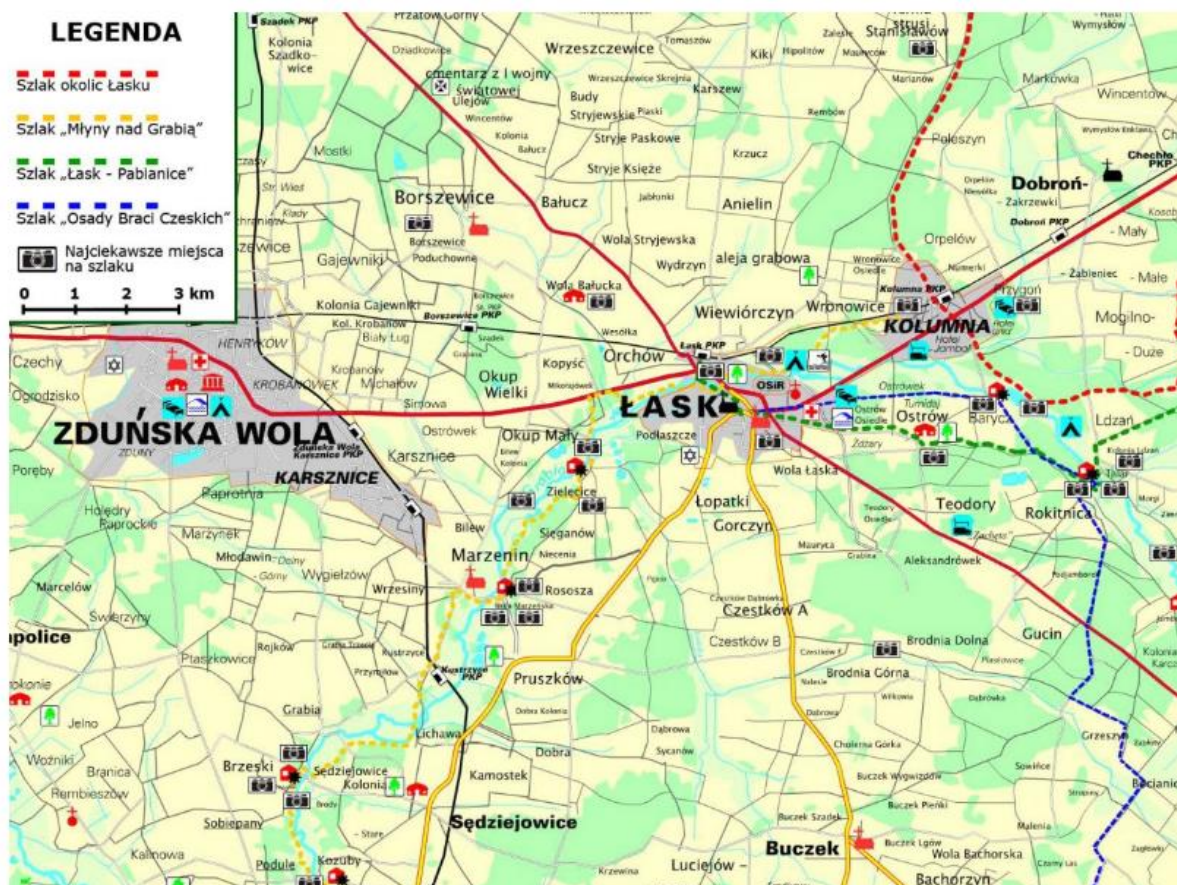
Szlak młynów nad Grabią łączy ze sobą następujące miejscowości: Łask - Kolumna - Orchów - Okup Fabryczny - Zielęcice - Wola Marzeńska - Marzenin - Kustrzyce - Lichawa - Emilianów - Brody - Brzeski - Kozuby - Grabica - Wola Wężykowa - rezerwat "Grabica" - Zamość - Grabno - Górki Grabieńskie - Widawa - Siedlce Łaskie

SZLAK WSCHODNIOEUROPEJSKIEGO FRONTU I WOJNY ŚWIATOWEJ - "Front Wschodni 1914-1918" (samochodowy)

Szlak Frontu Wschodniego I wojny światowej przebiega przez osiem województw (łódzkie, warmińsko-mazurskie, podlaskie, mazowieckie, świętokrzyskie, lubelskie, małopolskie i podkarpackie). Prowadzi przez miejsca walki, obiekty i materialne ślady I Wojny Światowej na ziemiach polskich. Na szlaku znajdują się najcenniejsze obiekty i miejsca, które są niemymi świadkami wydarzeń z lat 1914-1918.

ŁÓDZKI SZLAK KONNY

Turystyka w siodle jest aktywną formą wypoczynku i rekreacji na łonie natury, która nie tylko dostarcza nam niezapomnianych wrażeń, ale przede wszystkim wymaga ścisłej współpracy i wzajemnego zrozumienia człowieka ze zwierzęciem. Unikalnym atutem tej formy turystyki jest możliwość zwiedzania atrakcji turystycznych, podróżując na końskim grzbiecie. Pozwala również na spędzanie wolnego czasu z rodziną i przyjaciółmi podczas wspólnych rajdów i wycieczek.

Rysunek 17. Szlaki turystyczne na terenie Gminy Łask (źródło: www.lask.pl)

Od 1 maja 2014 roku w Łasku działa Punkt Informacji Turystycznej. Biuro mieści się w wyremontowanym budynku przy Placu 11 Listopada 7, w którym swoją siedzibę ma również Muzeum Historii Łasku. W Punkcie można zapoznać się z bazą turystyczną regionu, zawartą w darmowych folderach, ulotkach i mapach. Można również zakupić regionalne wydawnictwa, widokówki oraz souvenirs promujące miasto i gminę. Jedną z atrakcji, którą proponuje punkt jest zwiedzanie regionu metodą questu. Jest to innowacyjna, aktywna turystyka, łącząca elementy harcerskich podchodów i gier terenowych, której zwieńczeniem jest odnalezienie skarbu.

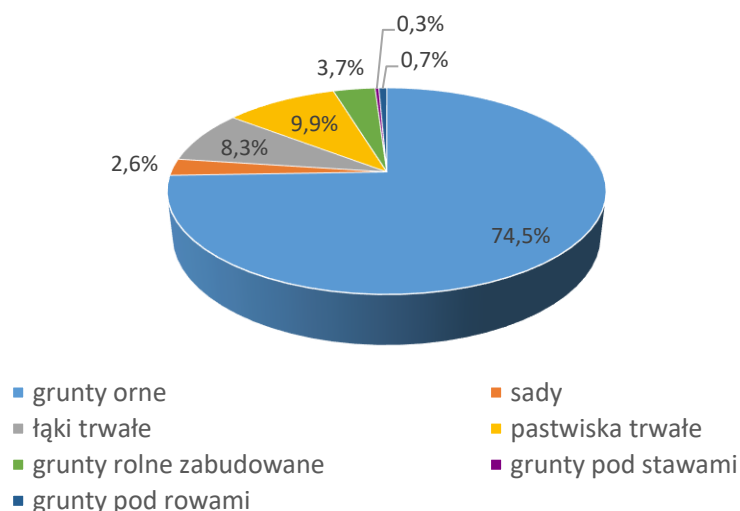
Rolnictwo i leśnictwo

Na terenie Gminy Łask rolnictwo jest podstawową formą działalności gospodarczej i źródłem utrzymania znacznej części mieszkańców. Użytki rolne zajmują powierzchnię 10 079 ha (stan na 2014 rok, dane GUS), co stanowi około 70% powierzchni gminy. Wśród użytków rolnych 7 504 ha stanowią grunty orne. Struktura użytkowania użytków rolnych przedstawia się następująco:

- grunty orne – 7 504 ha;
- sady – 266 ha;
- łąki trwałe – 836 ha;

- pastwiska trwałe – 998 ha;
- grunty rolne zabudowane – 371 ha;
- grunty pod stawami – 33 ha;
- grunty pod rowami – 71 ha.

Struktura użytkowania gruntów rolnych

Rysunek 18. Struktura użytkowania gruntów rolnych na terenie Gminy Łask (źródło: opracowanie własne)

Gmina Łask leży na terenach równinnych. Pomimo korzystnej rzeźby terenu przydatność gleb do produkcji rolnej jest niewielka, ze względu na dominującą powierzchnię gleb o niskich klasach bonitacyjnych. Większość terenów, poza obszarem zabudowy miejskiej, stanowią piaski gliniaste o glebach IV, V, VI klasy. Jedynie niewielkie obszary gminy stanowią gleby dobrej jakości o II i III klasie bonitacji.

Najlepsze gleby występują w południowej (Sięganów, Łopatki, Górczyn, Wola Łaska), środkowej (Borszewice, Wola Stryjska, Wronowice, Orchów, Okup Wielki), a także niewielkim fragmentem w północnej (Wrzeszczewice) części gminy Łask. Na obszarze dolin rzecznych i w obniżeniach terenu spotyka się gleby hydrogeniczne pobagienne, hydrogeniczne bagienne i gleby napływowe aluwialne.

Leśnictwo

Na terenie Gminy Łask lasy zajmują powierzchnię 2 758,16 ha (dane za rok 2019, GUS). W porównaniu z rokiem 2017 powierzchnia lasów zwiększyła się o 148,69 ha. Lasy gminy należą do Nadleśnictwa Kolumna oraz 4 Leśnictw:

- Kopyść;
- Poleszyn;

- Sędziejowice;
- Teodory.

Lesistość Gminy Łask wynosi 19%, a lesistość powiatu łaskiego jest równa 21,9%. Lasy publiczne na terenie gminy zajmują powierzchnię 1 445,99 ha, a lasy prywatne niewiele mniej, bo 1 312,17 ha. Poniżej przedstawiono powierzchnię lasów w podziale na rodzaj własności.

Tabela 11. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Łask w 2019 roku w podziale na rodzaj własności (źródło: dane GUS)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Lasy ogółem	2 758,16
Lasy publiczne ogółem	1 445,99
las publiczne Skarbu Państwa	1 445,09
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	1 439,44
las publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	0,53
las publiczne gminne	0,90
Lasy prywatne ogółem	1 312,17

Lasy prywatne tworzą na terenie gminy skomplikowaną strukturę przestrzenną. W większości są to lasy stanowiące porolne nasadzenia sosnowe, o charakterze monokultur równowiekowych.

W Lasach Państwowych położonych w granicach Gminy Łask wydzielono kompleksy tzw. lasów ochronnych. Lasy ochronne to lasy pełniące (wyłącznie lub dodatkowo) funkcję pozaprodukcyjną związane z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych.

W przypadku Gminy Łask wyróżnia się następujące kategorie ochronności:

- lasy wodochronne,
- lasy uszkodzone przez przemysł,
- cenne fragmenty przyrody,
- lasy wokół miast.

Na terenie gminy znajduje się 6 uroczysk, największe z nich to Kopyść, które zajmuje powierzchnię 236 ha. Kolejne z nich to: Zielęcice, Ostrów, Krucica, Rogaczew i Kolumna.

Uroczysko Kopyść - zajmuje powierzchnię 236 ha. Uroczysko to, a zwłaszcza ujściowy odcinek ciek wodnego w rejonie Mikołajówka należą do jednego z najcenniejszych kompleksów ekosystemu na obszarze gminy tj. do Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Doliny Grabi”. Obiekty te chronią krajobraz doliny rzeki w obrębie jej trasy zalewowej. W miejscowości Mikołajówek należącej do sołectwa Kopyść znajdują się nieużytkowane stawy rybne, zajmujące powierzchnię ok. 20 ha, porośnięte przez kompleks bujnej roślinności. Na obrzeżach, wzdłuż zamulonych rowów opaskowych, rosną szpalery olch, stanowiące relikty lasów łęgowych. Teren ten jest zabagniony, trudno dostępny, a przy tym bardzo zróżnicowany siedliskowo.

Uroczysko Zielęcice - to drugie pod względem wielkości uroczysko na terenie gminy Łask, łącznie zajmuje 110 ha powierzchni. Znajdują się tam stawy rybne Zielęcice usytuowane na rzece Końskiej, a także Park Dworski, który wpływa pozytywnie na atrakcyjność miejsca.

Uroczysko Ostrów – w drzewostanie przeważa sztucznie wprowadzona sosna. Na północnych obrzeżach pojawia się grab i lipa. Rozpiętość wiekowa jest bardzo duża. We wschodniej części przeważają młodniki sosnowe w wieku 20 – 30 lat, a w części zachodniej 83 – 93 lata. Teren ten charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą: wałami wydmyowymi, oczkami wodnymi na miejscu wyeksploatowanych torfowisk i obniżeń z torfowiskami.

Uroczysko Krucica – zajmuje powierzchnię 67,23 ha. Od strony północnej przylega do rzeki Grabi. Przeważają starsze wiekowo drzewostany liczące 86 – 91 lat z wiodącym gatunkiem sosną. Występują tu także dęby, graby oraz świerki. Wzdłuż dróg leśnych nasadzono szpalery modrzewi.

Uroczysko Rogaczew – obszar ten liczy 63,21 ha. W południowo – wschodniej części znajdują się stare drzewostany sosnowe z dużym udziałem buka oraz dębem i jodłą (wiek do 96 lat). Na pozostałej części w okresie powojennym wprowadzono monokultury sosnowe. Pas przylegający do rzeki Grabi zajmuje łęg olszowy.

Uroczysko Kolumna – ciągnie się od Łasku – Kolumny do Wiewiórczyna. Zajmuje powierzchnię 250 ha. W Kolumnie i w jej bezpośrednim sąsiedztwie występują najstarsze drzewostany sosnowe w wieku 108 – 126 lat. Wzdłuż cieków na siedliskach łęgowych wprowadzono zalesienia świerkowe.

W lasach położonych w granicach administracyjnych Gminy Łask przede wszystkim dominuje sosna. Rzadziej spotyka się miejsca gdzie gatunkiem głównym jest dąb, grab, brzoza lub olsza. Gatunkami domieszkowymi są: brzoza, dąb, olsza, grab, świerk, topola. W dolinach rzek spotyka się lasy łęgowe, które powstały dzięki okresowemu zalewaniu tych terenów przez wezbraną rzekę.

2.6 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna jest elementem koniecznym do istnienia oraz prawidłowego funkcjonowania całego społeczeństwa. Ponadto znacząco wpływa na komfort życia mieszkańców, jest także jednym z podstawowych czynników, które wpływają na atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Komunikacja

Pod względem komunikacyjnym Łask stanowi ważny węzeł drogowy. Zbiegają się tu następujące drogi o znaczeniu międzynarodowym i regionalnym:

➔ drogi krajowe - ekspresowe:

- S8 – droga główna ruchu przyspieszonego relacji Łódź – Wrocław;

➔ drogi wojewódzkie:

- nr 473 - relacji Piotrków Trybunalski – Koło,
- nr 481 – relacji Łask – Wieluń,
- nr 482 – relacji Pabianice – Łask – Sieradz -Bralin,
- nr 483 – relacji Łask – Częstochowa.

Przez teren Gminy Łask przebiega również linia kolejowa Warszawa - Łódź – Kalisz – Wrocław, która na terenie gminy posiada trzy stacje kolejowe zlokalizowane w Kolumnie, Łasku i Borszewicach.

Przez obszar gminy przebiega szereg dróg powiatowych. Są to następujące drogi:

- Nr 4906E – Janiszewice – Okup,
- Nr 2300E – Okup – Bałucz,
- Nr 2321E – Borszewice – Anielin,
- Nr 4912E – Dziadkowice – Kiki,
- Nr 3706E – Łask – Kwiatkowice,
- Nr 3301E – Wiewiórczyn – Janowice,
- Nr 4912E – Dobroń – Jamborek,
- Nr 2300E – Okup – Marzenin.

Ogólnie obszar gminy charakteryzuje się bogatym układem drogowym. Drogi wojewódzkie są w całości pokryte nawierzchnią asfaltową. Stan dróg wojewódzkich jest zadowalający, a dróg powiatowych średni.

Sieć gazowa

Na terenie Gminy Łask paliwo gazowe dostarczane jest przez Polską Spółkę Gazownictwa, Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi, Gazownia w Pabianicach.

Na terenie gminy zlokalizowana jest jedna stacja redukcyjno- pomiarowa wysokiego ciśnienia.

W 2019 roku na terenie Gminy Łask łączna długość sieci gazowej wynosiła 49 918 m, w tym 26 388 m na terenie miasta Łask i 23 530 m na obszarze wiejskim gminy. Długość sieci średniego ciśnienia wynosiła 37 337 m, a wysokiego ciśnienia 12 581 m.

Tabela 12. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Łask w 2010 i 2019 roku (źródło: dane PSG Sp. z o.o.)

	miasto Łask	gmina wiejska Łask	Gmina Łask
Rok 2010			
Rodzaj sieci	dystrybucyjna	dystrybucyjna, przesyłowa	dystrybucyjna, przesyłowa
Długość sieci [m]	12 917 m – średnie ciśnienie	4 765 m – średnie ciśnienie 12 581 m – wysokie ciśnienie Razem - 17 346 m	30 263
Liczba przyłączy [szt.]	101 - średnie ciśnienie	38 - średnie ciśnienie	139
Rok 2019			
Rodzaj sieci	dystrybucyjna	dystrybucyjna, przesyłowa	dystrybucyjna, przesyłowa
Długość sieci [m]	26 388 m - średnie ciśnienie	10 949 m - średnie ciśnienie 12 581 m – wysokie ciśnienie Razem - 23 530 m	49 918
Liczba przyłączy [szt.]	443 szt. - średnie ciśnienie, 2 szt.- niskie ciśnienie	96 szt.- średnie ciśnienie	541

W porównaniu do roku 2010 można zauważyć znaczny rozwój sieci gazowej na terenie gminy. Długość sieci na przestrzeni lat 2010-2019 wzrosła o 19 655 m, a liczba przyłączy zwiększyła się o 402 sztuki. Mimo iż liczba mieszkańców na terenie Gminy Łask ma tendencję spadkową to zauważa się rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy, a co za tym idzie – zwiększone zapotrzebowanie na paliwa gazowe.

W 2019 roku liczba odbiorców gazu sieciowego na terenie Gminy Łask wynosiła łącznie 722. Na przestrzeni ostatnich kilku lat zauważa się, że liczba odbiorców gazu sieciowego ma tendencję wzrostową. W latach 2014-2019 liczba odbiorców wzrosła o 343. Łączne zużycie gazu na terenie gminy w 2019 roku wynosiło 3 630 600 m³. W porównaniu do roku 2018 można zauważyć niewielki spadek zapotrzebowania na gaz o 12 100 m³. Analizując jednak zużycie gazu na przestrzeni lat 2014-2019 zauważa się trend wzrostowy. W porównaniu do roku 2014 wzrost zużycia gazu nastąpił na poziomie 834 000 m³. Największe zużycie gazu odnotowuje się w taryfie W5.

Tabela 13. Zużycie gazu sieciowego [m³] na terenie Gminy Łask w latach 2014-2019 (źródło: dane PSG sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi)

	Taryfa W1	Taryfa W2	Taryfa W3	Taryfa W4	Taryfa W5	łącznie zużycie [m ³ /rok]
2014	4 400	30 000	240 200	22 000	2 500 000	2 796 600
2015	3 600	48 000	323 000	40 000	2 605 000	3 019 600
2016	3 400	50 000	416 000	51 000	2 730 000	3 250 400
2017	4 100	56 000	514 000	67 000	2 961 000	3 602 100
2018	3 700	66 000	691 000	82 000	2 800 000	3 642 700
2019	3 600	75 000	676 000	76 000	2 800 000	3 630 600

Sieć ciepła

Źródłem zaopatrzenia w energię ciepłą dla gminy Łask są:

- indywidualne systemy grzewcze zaspokajające potrzeby własne domu lub mieszkania;
- ciepło sieciowe dostarczane przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Łasku.

Sieć ciepłownicza na terenie Gminy Łask jest dwu i czteroprzewodowa, o parametrach pracy 90/70°C i łącznej długości 12,41 km, z czego 9,979 km to sieć preizolowana. W całości jest to sieć podziemna. Najstarszy fragment sieci znajduje się na osiedlu „Przylesie”. Jest to sieć ciepłownicza kanałowa o długości około 1300 m, wybudowana pod koniec lat '80.

4 kotłownie gazowe powstały w miejsce istniejących kotłowni węglowych. PEC sp. z o.o. w Łasku ma w posiadaniu również 4 kotłownie węglowe. W systemie ciepłowniczym znajduje się 5 nowoczesnych węzłów ciepłowniczych dwufunkcyjnych, w pozostałych obiektach znajdują się węzły bezpośrednie, a ciepła woda użytkowa jest przygotowana centralnie w węzłach grupowych.

Długość sieci ciepłowniczej na terenie gminy z roku na rok wzrasta. W porównaniu z rokiem 2010 długość sieci wzrosła o 0,93 km. W poniższej tabeli przedstawiono szczegóły.

Tabela 14. Długość sieci ciepłowniczej na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019 (źródło: dane PEC Sp. z o.o. w Łasku)

rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
długość sieci [km]	11,48	11,626	11,726	11,726	11,983	12,056	12,275	12,283	12,41	12,41

W 2019 roku łączna liczba odbiorców ciepła sieciowego na terenie gminy wynosiła 162, a zużycie ciepła było równe 96 760,61 GJ.

W 2019 roku najwięcej odbiorców ciepła sieciowego odnotowane w sektorze gospodarstw domowych – 125. Na przestrzeni lat 2013-2019 można zauważyć sukcesywnie wzrastającą liczbę odbiorców ciepła sieciowego na terenie Gminy Łask. W przeciągu ostatnich 6 lat wartość ta wzrosła o 10.

Tabela 15. Zużycie ciepła sieciowego na terenie Gminy Łask w latach 2013-2019 (źródło: dane PEC sp. z o.o. w Łasku)

Grupa odbiorców	Zużycie ciepła [GJ/rok]						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gospodarstwa domowe	98041	85519	85124	89245,72	91646,72	86815,96	81227
Użyteczność publiczna	7535	6541	8559	13451,45	13747,51	13777,69	10292,34
Handel/usługi	2950	2336	2628	2454,92	2461,8	2259,22	5241,27
Łącznie	108526	94396	96311	105152,1	107856	102852,9	96760,61

Sieć elektroenergetyczna

Dystrybucją energii elektrycznej na terenie Gminy Łask zajmuje się PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź, Rejon Energetyczny Sieradz.

Energia elektryczna na terenie Gminy Łask dostarczana jest do odbiorców za pośrednictwem linii magistralnych 15 kV.

Na terenie Gminy Łask znajdują się sieci elektroenergetyczne niskiego, średniego i wysokiego napięcia. W 2019 roku najwięcej bo 384,4 km zajmowały sieci nN (w tym odcinki napowietrzne 257,3 km i odcinki kablowe 127,1 km). Długość sieci SN wynosiła 201 km, a WN jedynie 17,1 km.

Tabela 16. Długość sieci elektroenergetycznych na terenie Gminy Łask w 2019 roku w podziale na rodzaj napięcia (źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź)

Poziom napięcia	Rodzaj	Długość	
SN	Odcinki napowietrzne SN	145,9	km
	Odcinki kablowe SN	55,1	km
nN	Odcinki napowietrzne nN (bez przyłączy)	257,3	km
	Odcinki kablowe nN (bez przyłączy)	127,1	km
	Przyłącza nN	134,1	km
WN	Odcinki napowietrzne WN	17,1	km

Na terenie gminy zdecydowanie przeważają odcinki napowietrzne sieci, które w 2019 roku wynosiły 420,3 km. Długość odcinków kablowych była równa 182,2 km.

Na terenie miasta Łask znajdują się dwie stacje transformatorowe 110/15 kV:

- „Łask 1” zlokalizowana przy ul. Kolejowej w Łasku;

- „Łask 2” zlokalizowana przy ul. Przemysłowej w Łasku.

Powyższe stacje transformatorowe 110/15 kV połączone są z systemem elektroenergetycznym 110 kV napowietrznymi liniami 110 kV: „Łask 1 – Zduńska Wola”, „Łask 1 – Łask 2” oraz „Łask 2 – Pabianice”.

Zużycie energii elektrycznej na terenie Gminy Łask w 2019 roku wynosiło 99 240,111 MWh, a liczba odbiorców była równa 15 229. Na przestrzeni lat 2010-2019 zauważa się ciągły wzrost liczby odbiorców energii elektrycznej na terenie Gminy Łask. W przeciągu ostatnich 9 lat wartość ta wzrosła o 834 punkty poboru energii elektrycznej (PPE). Największe zużycie energii obserwuje się w grupie taryfowej B czyli dużych firm, gdzie w 2019 roku wyniosło 55 190,70 MWh. W sektorze gospodarstw domowych (grupa G) zużycie wynosiło 24 105,96 MWh. Na przestrzeni lat 2010-2018 zauważa się wzrost zużycia energii elektrycznej, natomiast w roku 2019 odnotowano niewielki spadek zużycia energii na terenie gminy.

*Tabela 17. Zużycie energii elektrycznej [MWh] na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019
(źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź)*

	Taryfa G (MWh)	Taryfa C1X (MWh)	Taryfa C2X (MWh)	Taryfa B (MWh)	Suma
2010	26157,91	7424,21	11020,03	34662,55	79 264,70
2011	23263,97	9241,02	11764,30	36364,90	80 634,19
2012	23512,97	9200,07	12536,45	34787,90	80 037,40
2013	23412,46	9011,23	12325,42	38060,46	82 809,58
2014	23160,06	9013,25	12454,97	44983,79	89 612,08
2015	23238,45	9322,20	13728,93	47200,23	93 489,81
2016	24117,01	11725,67	14403,65	53022,59	103 268,92
2017	24297,91	14537,59	14248,70	56289,22	109 373,43
2018	24098,84	15046,96	13717,84	58310,30	111 173,94
2019	24105,96	18555,60	1387,85	55190,70	99 240,11

Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Na terenie Gminy Łask długość czynnej sieci rozdzielczej w 2019 wynosiła 228,4 km, a ludność korzystającą z sieci wodociągowej szacowało się na 24 617 mieszkańców (dane GUS). W 2019 roku gospodarstwom domowym dostarczono 813,1 dam³ wody.

Tabela 18. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: dane GUS).

Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]				
2015	2015	2017	2018	2019
222,4	225,8	227,5	227,9	228,4
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]				
2015	2015	2017	2018	2019
24 621	24 689	24 681	24 617	bd
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]				
2015	2015	2017	2018	2019
795,8	782,8	756,6	779,4	813,1

Z powyższych danych wynika, że długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie gminy na przestrzeni lat 2015-2019 wzrosła o 6 km, a ludność korzystająca z sieci wodociągowej w porównaniu do roku 2015 spadła o 4 mieszkańców. Mimo iż liczba osób korzystających z sieci nieznacznie zmalała to obserwuje się zwiększone zużycie wody w gospodarstwach domowych.

Tabela 19. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: dane GUS).

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]				
2015	2015	2017	2018	2019
85,2	85,3	85,3	87,8	97,7
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]				
2015	2015	2017	2018	2019
16 446	16 473	16 447	16 412	bd
Ścieki oczyszczane odprowadzone [dam ³]				
2015	2015	2017	2018	2019
665,0	656,0	653,0	630,0	641,0

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy w 2019 roku wynosiła 97,7 km i w porównaniu do roku 2015 wzrosła o 12,5 km. Z sieci kanalizacyjnej w 2018 roku korzystało 16 412 mieszkańców co daje niecałe 60% ogółu ludności gminy.

2.7 Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców gminy. Wysokiej jakości oświata, opieka zdrowotna i społeczna czy infrastruktura kultury i sportu determinują atrakcyjność gminy dla mieszkańców.

Oświata

Na terenie Gminy Łask znajdują się następujące gminne placówki oświatowe:

Żłobki i kluby dziecięce:

1. Żłobek Gminny w Łasku przy ul. Narutowicza 11A,
2. Klub Małej Pszczółki II,
3. Klub Małej Pszczółki III.

Przedszkola:

1. Przedszkole Publiczne nr 1 w Łasku,
2. Przedszkole Publiczne nr 3 im. Misiaczek w Łasku,
3. Przedszkole Publiczne nr 4 im. Leśne Skrzaty w Łasku,
4. Przedszkole Publiczne nr 5 im. Juliana Tuwima w Łasku,
5. Przedszkole Publiczne nr 6 im. Słoneczko w Łasku,
6. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Ptyś”,
7. Oddział Przedszkolny przy Niepublicznej Szkole Podstawowej w Teodorach,
8. Niepubliczne Przedszkole „Iskierka” w Łopatkach,
9. Niepubliczne Przedszkole w Teodorach,
10. Niepubliczne Przedszkole „Promyczek” we Wrzeszczewicach,
11. Niepubliczne Przedszkole „Dzieciak Plus” Aleksandra Maria Owczarek.

Szkoły podstawowe:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Łasku,
2. Szkoła Podstawowa nr 4 w Łasku,
3. Szkoła Podstawowa nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Łasku,
4. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Okupie,
5. Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Wiewiórczynie,
6. Szkoła Podstawowa w Bałuczu,
7. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Teodorach,
8. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Łopatkach,
9. Niepubliczna Szkoła Podstawowa we Wrzeszczewicach.

Zespoły szkół:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Ignacego Jana Paderewskiego.

W skład Zespołu Szkół wchodzi Liceum Ogólnokształcące i Szkoła Podstawowa nr 4.

W zakresie szkolnictwa wyższego młodzież zamieszkująca Gminę Łask posiada dostęp do szkół i uczelni zlokalizowanych na terenie aglomeracji łódzkiej. Organem prowadzącym dla szkół Publicznych jest Gmina Łask.

Ochrona zdrowia

W granicach administracyjnych Gminy Łask znajduje się Gminny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej zlokalizowany przy ul. Polnej 12 oraz Szpital Powiatowy przy ul. Warszawskiej 62A.

Gminny Zespół Opieki Zdrowotnej (GZOP) w Łasku to nowoczesna przychodnia rodzinna dla dorosłych i dzieci. Placówka wyposażona jest w nowoczesny sprzęt specjalistyczny będący do dyspozycji pacjentów w pracowniach rtg, usg, gabinecie fizjoterapii i laboratorium. W strukturze GZOP w Łasku znajduje się Przychodnia Rejonowa nr 1 w Łasku, Przychodnia Rejonowa nr 2 w Kolumnie, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Bałuczu i Wrzeszczewicach.

W ramach Przychodni Rejonowych oraz Wiejskich Ośrodków Zdrowia działają:

- Poradnia lekarza POZ,
- Poradnia pediatryczna,
- Gabinet medycyny szkolnej,
- Gabinet pielęgniarstwa rodzinnej,
- Gabinet położnej,
- Gabinet zabiegowy,
- Pracownia fizjoterapii,
- Pracownia diagnostyczna.

Specjalistyczna opieka zdrowotna mieszkańców Gminy Łask skupia się przede wszystkim w placówce Szpitala Powiatowego w Łasku. Jest to szpital zaspokajający potrzeby zdrowotne mieszkańców nie tylko Gminy Łask, ale także mieszkańców całego Powiatu Łaskiego.

Sport i rekreacja

Na terenie gminy działa Centrum Sportu i Rekreacji w Łasku przy ul. Armii Krajowej 5A. Centrum Sportu i Rekreacji jest jednostką organizacyjną Gminy Łask. Powstało 1 stycznia 2006 roku z połączenia Ośrodka Sportu i Rekreacji i Miejskiej Pływalni Krytej w Łasku. Przedmiotem statutowej działalności CSiR jest :

- świadczenie usług z zakresu sportu, turystyki i rekreacji,
- utrzymanie i modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi w sferze kultury fizycznej,
- organizacja imprez sportowo- rekreacyjnych.

Obiekty należące do Centrum Sportu i Rekreacji to:

➔ Pływalnia Kryta (ul. Szkolna 2)

Pływalnia funkcjonuje od 5 grudnia 1998 roku. Basen posiada nowoczesny system technologiczny uzdatniania wody oraz oświetlenie podwodne. Pływalnia jest popularnym miejscem aktywności sportowej mieszkańców Gminy Łask, a także gmin ościennych. W czasie roku szkolnego służy do realizacji programu powszechnej nauki pływania w szkołach podstawowych finansowanego przez gminę. Na pływalni organizowane są zawody pływackie o zasięgu lokalnym, wojewódzkimi i ogólnopolskim.

➔ Stadion Miejski (ul. Armii Krajowej 5a)

Stadion (dawniej OSiR) jest obiektem wielofunkcyjnym przystosowanym do organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych, imprez masowych, zawodów sportowych, zajęć treningowych. Na terenie obiektu znajdują się:

- boisko piłkarskie z trybunami na 500 miejsc,
- boisko piłkarskie treningowe,
- bieżnia lekkoatletyczna 400 metrowa,
- 3 korty tenisowe z nawierzchnią ceglana,
- budynek szatniowo- socjalny,
- teren rekreacyjny ze stawem i wigwamem z dużym grillem do spotkań towarzyskich,
- parking.

➔ Boiska „ORLIK 2012” (ul. Szkolna, ul. Lipowa 2B)

Boiska wielofunkcyjne wybudowane w latach 2008 i 2011 w ramach rządowego programu ORLIK 2012. W skład boisk wchodzi: boisko ze sztuczną trawą do piłki nożnej o wym. 30x60m, boisko ze sztuczną nawierzchnią do koszykówki i siatkówki, budynek szatniowo-socjalny, plac zabaw dla dzieci.

Korzystanie z boisk jest bezpłatne i dostępne dla wszystkich chętnych. Na obiektach Orlik 2012 corocznie odbywają się rozgrywki w piłce nożnej, siatkówce i koszykówce.

➔ Kąpielisko Miejskie (ul. Armii Krajowej 75)

Kąpielisko miejskie usytuowane jest na zalewie wód rzeki Grabi i Pisi. Akwen o powierzchni ok. 2 ha posiada na środku uroczą wysepkę, a rozległy brzeg od strony północnej służy miłośnikom wędkowania. Brzeg po stronie przeciwnej posiada wydzielone, strzeżone kąpielisko wraz z plażą.

Na terenie znajdują się jeszcze:

- 2 oświetlone boiska do siatkówki plażowej,
- 1 boisko treningowe,
- budynek małej gastronomii,
- domek ratowników.

W okresie wakacji czynna jest wypożyczalnia kajaków.

Centrum Sportu i Rekreacji w Łasku administruje i utrzymuje również obiekt sportowy w postaci Skateparku w Orchowie oraz następujące tereny rekreacyjne: w Łasku przy ul. Narutowicza 28, przy ul. Armii Krajowej 5a, oraz zrekultywowany teren po byłym składowisku odpadów z ciągiem pieszym, ciągiem pieszko-edukacyjnym i rowerowym w Orchowie.

W posiadaniu Gminy jest również 5 siłowni zewnętrznych oraz boisko piłkarskie w Bałuczu.

Na terenie Gminy Łask działa wiele klubów sportowych:

1. Międzyszkolny Uczniowski Ludowy Klub Sportowy przy CSiR,
2. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Grabia" Kolumna,
3. Stowarzyszenie Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Bałucz,
4. Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe,
5. Łaski Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy,
6. Klub Sportowy ROKITA ROKITNICA,
7. Łaski Klub Sztuk Walki,
8. Organizacja Thratlonu Sztuk Walki w Łasku,
9. Łaski Szkolny Związek Sportowy,
10. Klub Strzelecki KRUK Łask,
11. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Wodnik",
12. Klub Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego przy ŁDK,
13. Klub Rowerowy "Jastrzębie Łaskie",

14. Stowarzyszenie "Akcja Dla Kolarstwa",
15. Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Sieradzu - Koło GRABIA w Łasku,
16. Stowarzyszenie „WEHIKUŁ 4x4” Łask,
17. Klub Sportowy „Centrum Świadomej Jazdy”,
18. Uczniowski Klub Sportowy, Akademia Sportu Funinio,
19. Uczniowski Miejski Klub Sportowy Korab Łask,
20. Uczniowski Klub Sportowy Wiewiórczyn.

Instytucje kultury

Łaski Dom Kultury - jest główną placówką kulturalną w Łasku. Powstał w 1956 roku, a obecny kształt budynku przy ul. Narutowicza 11 otrzymał po remoncie na przełomie lat 1970-71. Łaski Dom Kultury w 2008 roku przeszedł gruntowny remont.

Do podstawowych zadań Łaskiego Domu Kultury w Łasku należy:

- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury,
- tworzenie warunków rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- tworzenie warunków do rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- rozwijanie i kształtowanie kulturalnych podstaw młodzieży,
- organizowanie:
 - o imprez artystycznych i rozrywkowych;
 - o zespołowego uczestnictwa w kulturze;
 - o różnorodnych form aktywności kulturalnej;
 - o imprez kulturalnych;
 - o różnych form pomocy i współpracy z młodzieżą.

Filia Łaskiego Domu Kultury w Kolumnie funkcjonuje przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Łasku-Kolumnie na ul. Toruńskiej. 1. Jako samodzielna instytucja kultury istnieje od 2003 roku, wtedy to Filia została wyodrębniona w strukturze organizacyjnej Łaskiego Domu Kultury.

W Łaskim Domu Kultury istnieje **Kostiumeria Teatralna**, w której można wypożyczyć kostiumy dla dzieci i dla dorosłych. W większości są to kostiumy teatralne, sceniczne z różnych epok i różnych spektakli realizowanych i granych przez zespoły teatralne ŁDK. Znajdują się tu także kostiumy karnawałowe dla dzieci.

Spółeczne Ognisko Muzyczne (SOM) w Łasku istnieje i działa na terenie Łasku od ponad 50 lat. Powstało w listopadzie 1965 roku z inicjatywy ówczesnego Dyrektora Powiatowego Domu Kultury pana Józefa Ryszarda Sarosieka, którego starania aktywnie poparli rodzice zainteresowani możliwością indywidualnej gry na instrumentach tworząc Stowarzyszenie Przyjaciół Społecznych Ognisk Artystycznych. Obecnie SOM działa w ramach Łaskiego Towarzystwa Kulturalnego, mającego siedzibę w Łaskim Domu Kultury.

Przy Łaskim Domu Kultury działa **Uniwersytet Trzeciego Wieku** w Łasku. Powołany do życia w dniu 7 października 2008 r. W roku akademickim odbywają się wykłady o różnorodnej tematyce.

Biblioteka Publiczna im. Jana Łaskiego Młodszego w Łasku - powstała 24 października 1945 roku z siedzibą w Pabianicach przy ul. Partyzanckiej 56. Do Łasku przeniesiono ją rok później 17 października. Obecnie biblioteka mieści się w centrum miasta przy ul. 9 Maja 6. Biblioteka posiada 4 filie, w tym jedną dla dzieci:

1. Filia dla dzieci przy ul. 9 Maja 6;
2. Filia Biblioteczna we Wrzeszczewicach, Wrzeszczewice 14;
3. Filia Biblioteczna w Kolumnie ul. Toruńska 1;
4. Filia Biblioteczna w Bałuczu, Kolonia Bałucz 32.

W tej chwili Biblioteka Publiczna im. Jana Łaskiego Młodszego pełni funkcję biblioteki powiatowej. Oprócz udostępniania księgozbioru i działań kulturalno-edukacyjnych, Biblioteka prowadzi też działalność wydawniczą, od kilkunastu lat organizowane są wyjazdy do kin i teatrów. Przy bibliotece istnieją: izba muzealna pn. Muzeum Historii Łasku (od 1997 r.) i Galeria pod Korabiem (od 1997 r.) oraz działa Punkt Informacji Turystycznej (od 2015 r.).

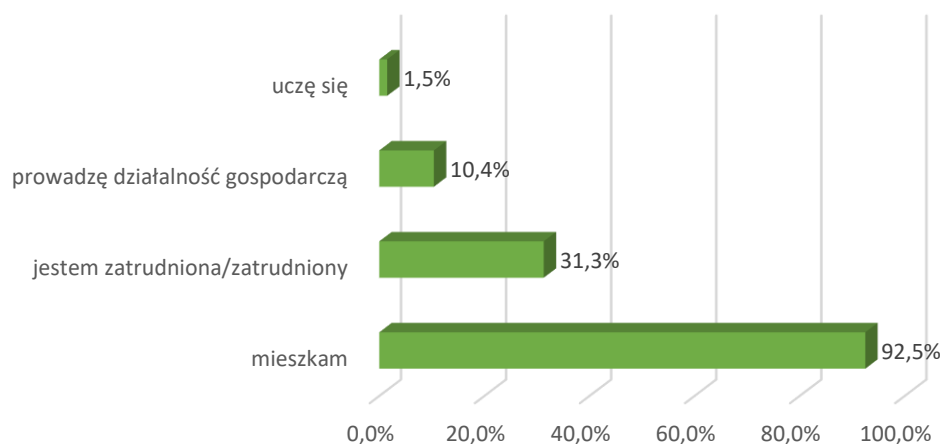
Muzeum Historii Łasku - powstało w czerwcu 1997 r. z inicjatywy miejscowego społeczeństwa i bibliotekarzy. Wchodzi dziś w skład Biblioteki Publicznej im. Jana Łaskiego Młodszego. Znajduje się w nowo odrestaurowanej kamienicy przy pl. 11 Listopada 7. Placówka ma charakter regionalny. Prawie wszystkie eksponaty pochodzą z darów mieszkańców miasta i okolicznych miejscowości, a dotyczą historii oraz kultury ziemi łaskiej. Na wystawie znajdują się m.in. zabytki archeologiczne, pochodzące z epoki kultury łużyckiej, etnograficzne (sprzęty domowe, narzędzia rolnicze, stroje ludowe) oraz historyczne (oryginalne dokumenty ikonograficzne, mapy, kroniki, numizmaty, militaria).

3. Podsumowanie ankietyzacji mieszkańców

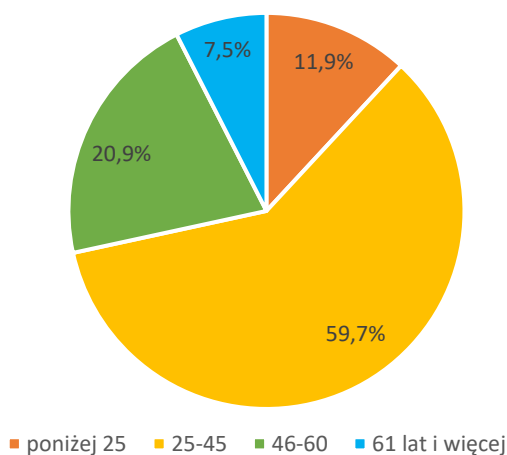
W związku z opracowywaniem Strategii Rozwoju Gminy Łask mieszkańcy mieli możliwość wypełnienia ankiety online, w której ocenili aktualną sytuację społeczno-gospodarczą gminy, a także jej mocne i słabe strony. Poniżej przedstawiono zbiorcze podsumowanie ankiet.

W badaniu ankietowym wzięło udział 67 osób, w tym **50,7%** stanowiły kobiety, a **49,3%** mężczyźni.

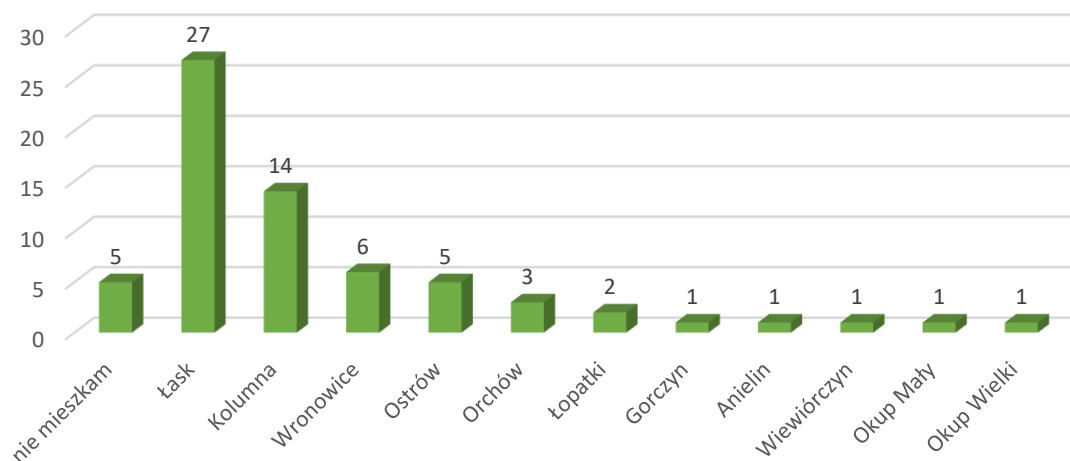
W Gminie Łask:

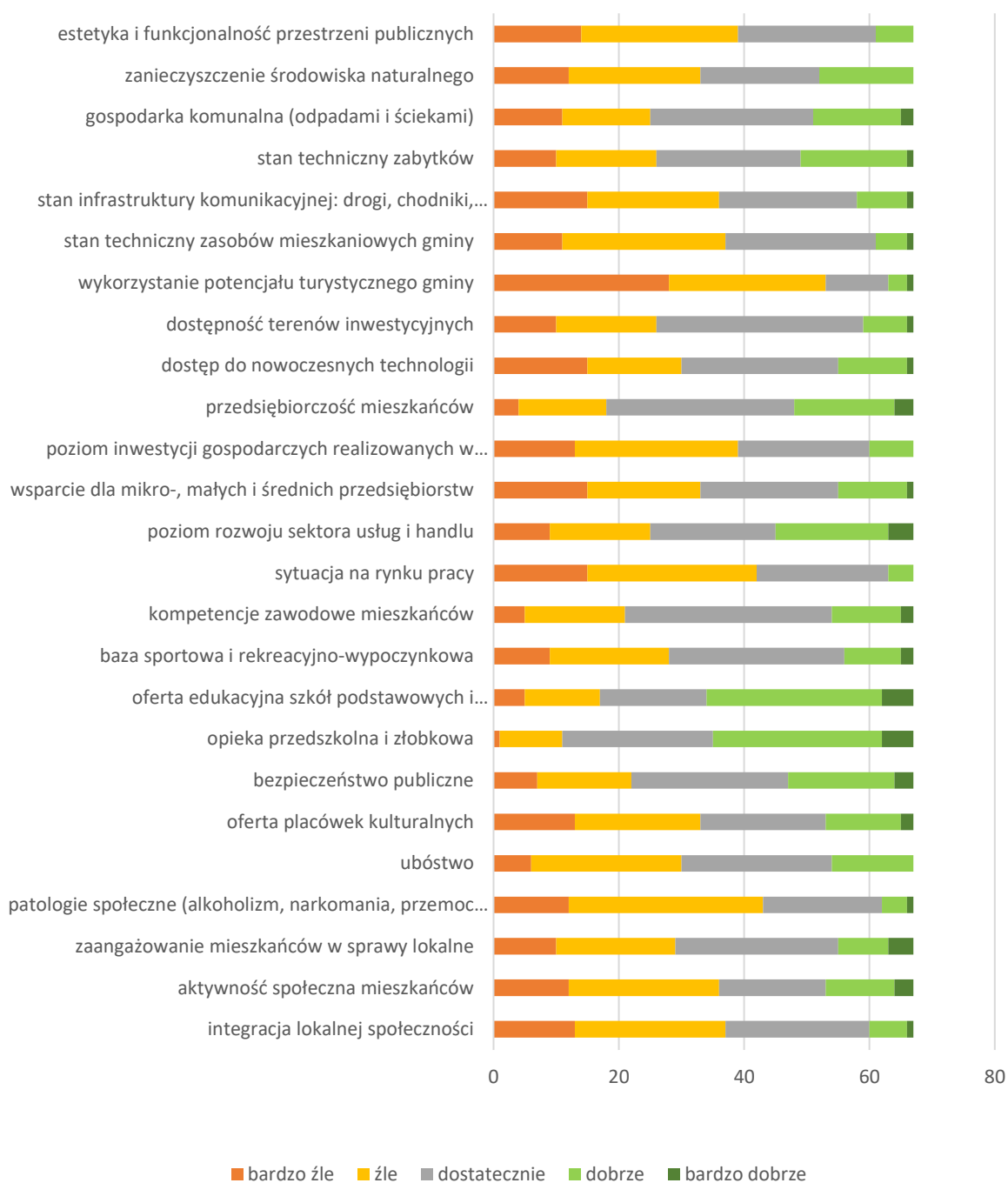
Wiek

Prawie wszyscy ankietowani mieszkają na terenie Gminy Łask, a dodatkowo ponad 31% z nich jest na jej terenie zatrudnionych. Przeważająca większość ankietowanych obejmowała grupę wiekową 25-45 lat (59,7%). Najmniej osób wypełniło ankietę po 61 roku życia – 7,5% ankietowanych.

Sołectwo na terenie gminy w którym mieszkam

Najwięcej mieszkańców, którzy wypełnili ankietę zamieszkuje miasto Łask (27 ankiet), dzielnicę Kolumnę (14 ankiet) oraz sołectwo Wronowice (6 ankiet) i sołectwo Ostrów (5 ankiet). Pozostałeankiety to głównie pojedyncze odpowiedzi z pozostałych sołectw gminy.

Następnie ankietowani oceniali funkcjonowanie 25 aspektów Gminy Łask, które wpływają na warunki życia mieszkańców. Aspekty te mogli ocenić w następującej skali: bardzo źle, źle, dostatecznie, dobrze i bardzo dobrze.

Analizując odpowiedzi, można wywnioskować, że ankietowani największy problem widzą w funkcjonowaniu następujących aspektów gminy (oceniane jako bardzo źle i źle):

- Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy – 53 ankietowanych;
- Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie) – 43 ankietowanych;

- Sytuacja na rynku pracy – 42 ankietowanych;
- Poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie – 39 ankietowanych;
- Estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych – 39 ankietowanych;
- Integracja lokalnej społeczności – 37 ankietowanych;
- Stan techniczny zasobów mieszkaniowych gminy – 37 ankietowanych;
- Aktywność społeczna mieszkańców – 36 ankietowanych;
- Stan infrastruktury komunikacyjnej: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie itp. – 36 ankietowanych.

Ankietowani wskazali również te aspekty gminy, których funkcjonowanie oceniają jako dobre i bardzo dobre:

- Oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych – 33 ankietowanych;
- Opieka przedszkolna i żłobkowa – 32 ankietowanych;
- Poziom rozwoju sektora usług i handlu – 22 ankietowanych;
- Bezpieczeństwo publiczne – 20 ankietowanych.

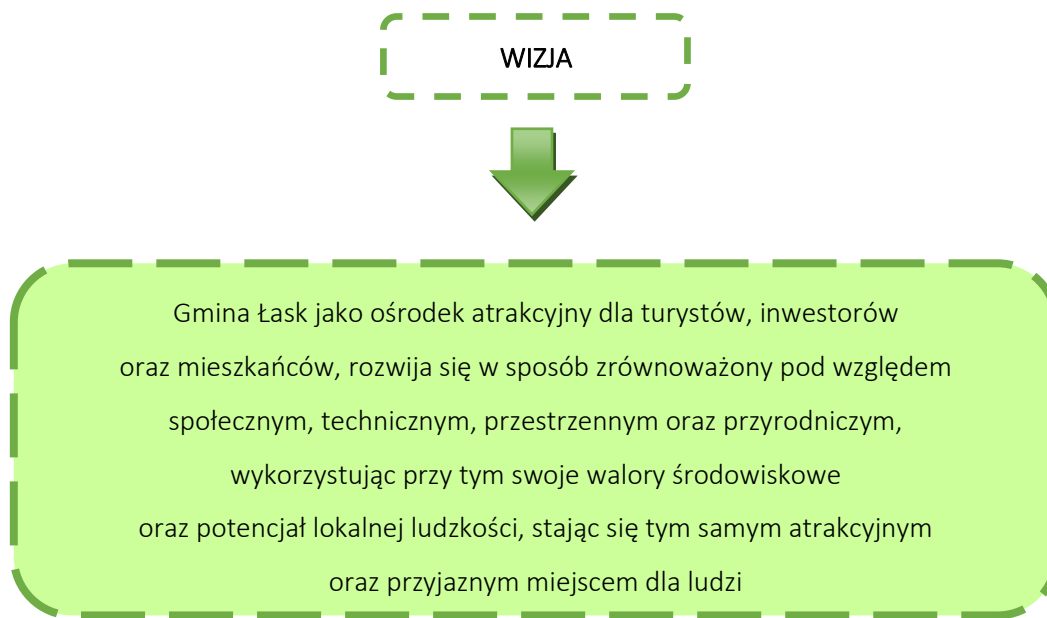
Większa część ankietowanych oceniała funkcjonowanie aspektów gminy jako dostateczne.

Ankietowali odpowiadali również na pytanie co należałoby poprawić w gminie aby mieszkańcom żyło się lepiej. Oto najczęściej pojawiające się odpowiedzi:

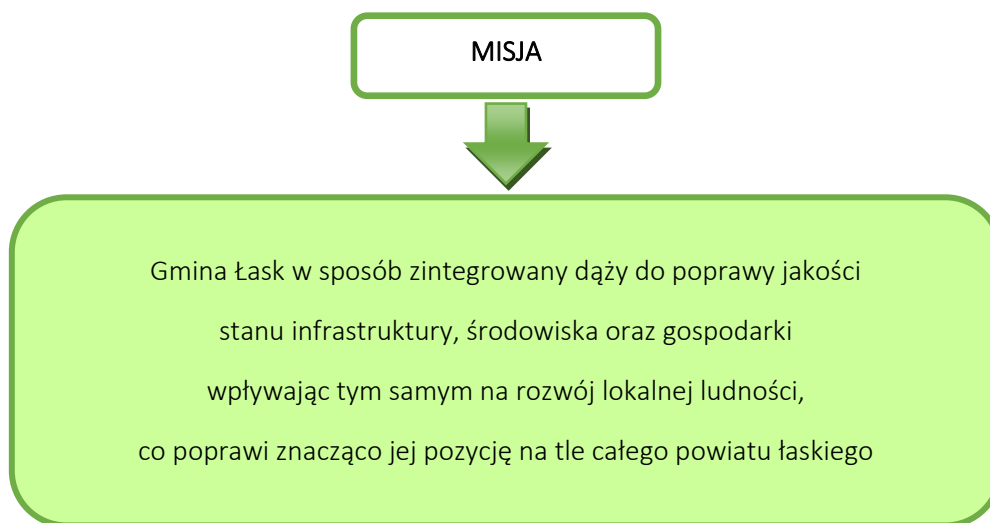
- Poprawić infrastrukturę drogową (chodniki, drogi) – 59,7% odpowiedzi;
- Rozwijać bazę turystyczną i agroturystyczną – 56,7% odpowiedzi;
- Organizować przestrzeń publiczną (parki, place zabaw) – 52,2% odpowiedzi;
- Pozyskiwać i wykorzystywać środki zewnętrzne – 49,3% odpowiedzi;
- Zwiększać ilość miejsc pracy na terenie gminy – 43,3% odpowiedzi;
- Zwiększać dbałość o środowisko naturalne – 40,3 % odpowiedzi;
- Rozwijać przedsiębiorczość – 31,3% odpowiedzi;
- Zwiększać dostęp do obiektów sportowych i rekreacyjnych – 28,4% odpowiedzi;
- Zwiększać dostępność do świadczeń zdrowotnych – 28,4% odpowiedzi.

5. Wizja i misja rozwoju Gminy Łask

Wizja i misja gminy są podstawą określenia konkretnych celów i kierunków działań. Wizja rozwoju gminy stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie do 2027 roku. Wizja jest ukierunkowana prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza gmina. Ma za zadanie inspirować, a także motywować do działania i podejmowania kolejnych wyzwań.

Misja, czyli kierunek i sposób działania na najbliższe lata, ma służyć osiągnięciu przedstawionego w wizji pożądanego stanu docelowego. W misji ujęte są wartości ważne dla gminy, które mają za zadanie ujednolicić sposoby działania władz samorządowych w sprawach istotnych dla społeczności lokalnej.

Powyższa misja Strategii warunkuje sformułowanie kierunków bezpośrednich i pośrednich działań – celów strategicznych i operacyjnych. Za pomocą wyznaczonych celów Gmina Łask będzie dążyć do podwyższenia jakości życia mieszkańców w taki sposób, aby poszczególne dziedziny życia i gospodarki wzajemnie się przenikały i uzupełniały – kompleksowa poprawa warunków. Bogate walory przyrodniczo-kulturowe oraz dogodne położenie geograficzne, powodują iż gmina jest atrakcyjnym miejscem zarówno pod względem turystycznym, jak i gospodarczym.

6. Strategiczne i operacyjne cele rozwoju Gminy Łask

Przedstawione w powyższej diagnozie i podsumowane w analizie SWOT problemy i wyzwania stojące przed społecznością gminy pozwoliły wskazać obszary strategiczne, cele oraz zadania z nich wynikające. Biorąc pod uwagę obszary, wokół których skupiały się prace nad analizą SWOT, a także wyznaczoną wizję i misję zostały wyodrębnione 4 główne cele strategiczne:

Rozwój infrastruktury technicznej wraz z ochroną środowiska

Rozwój bazy turystyczno-sportowo-rekreacyjnej gminy

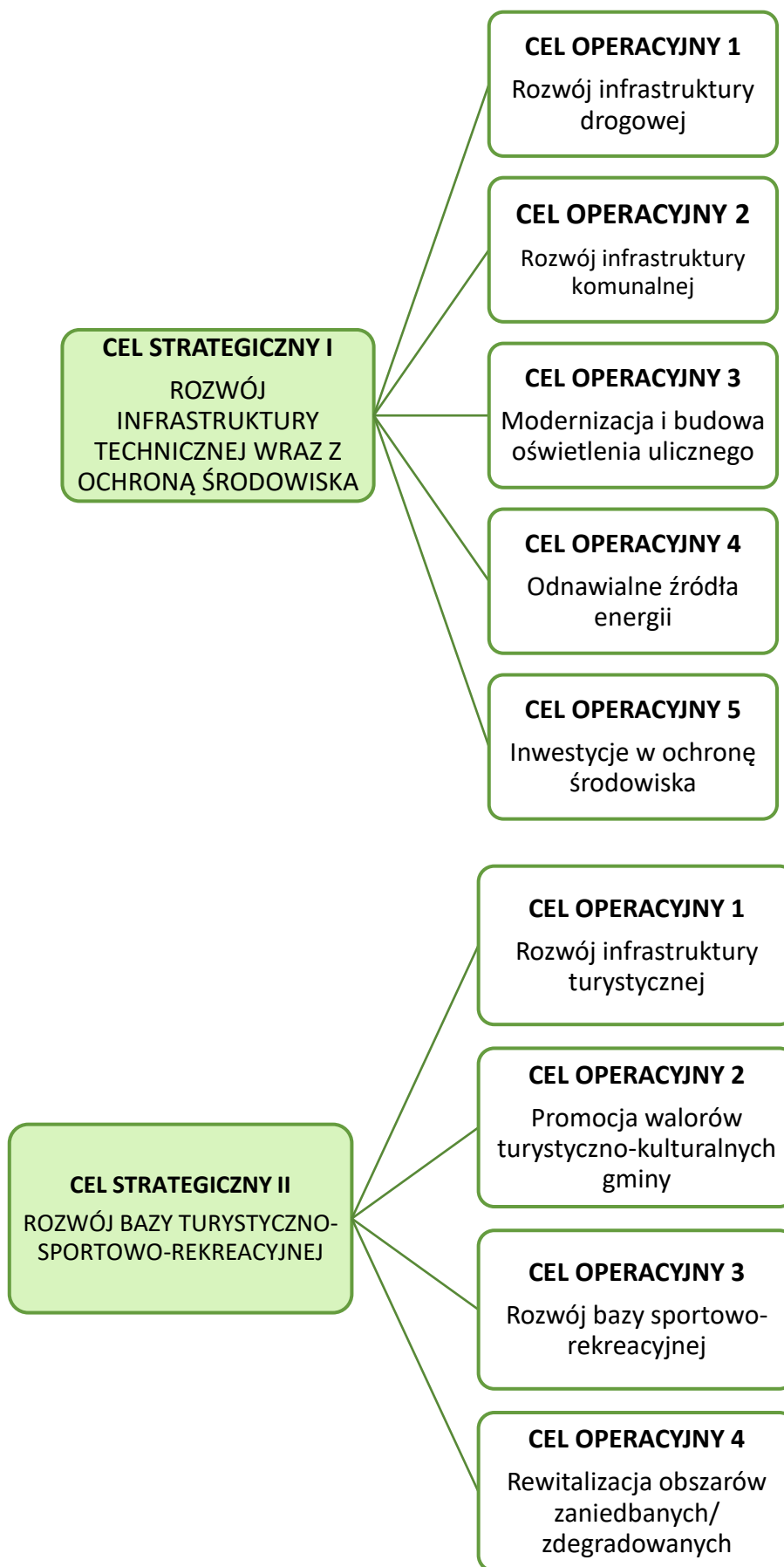

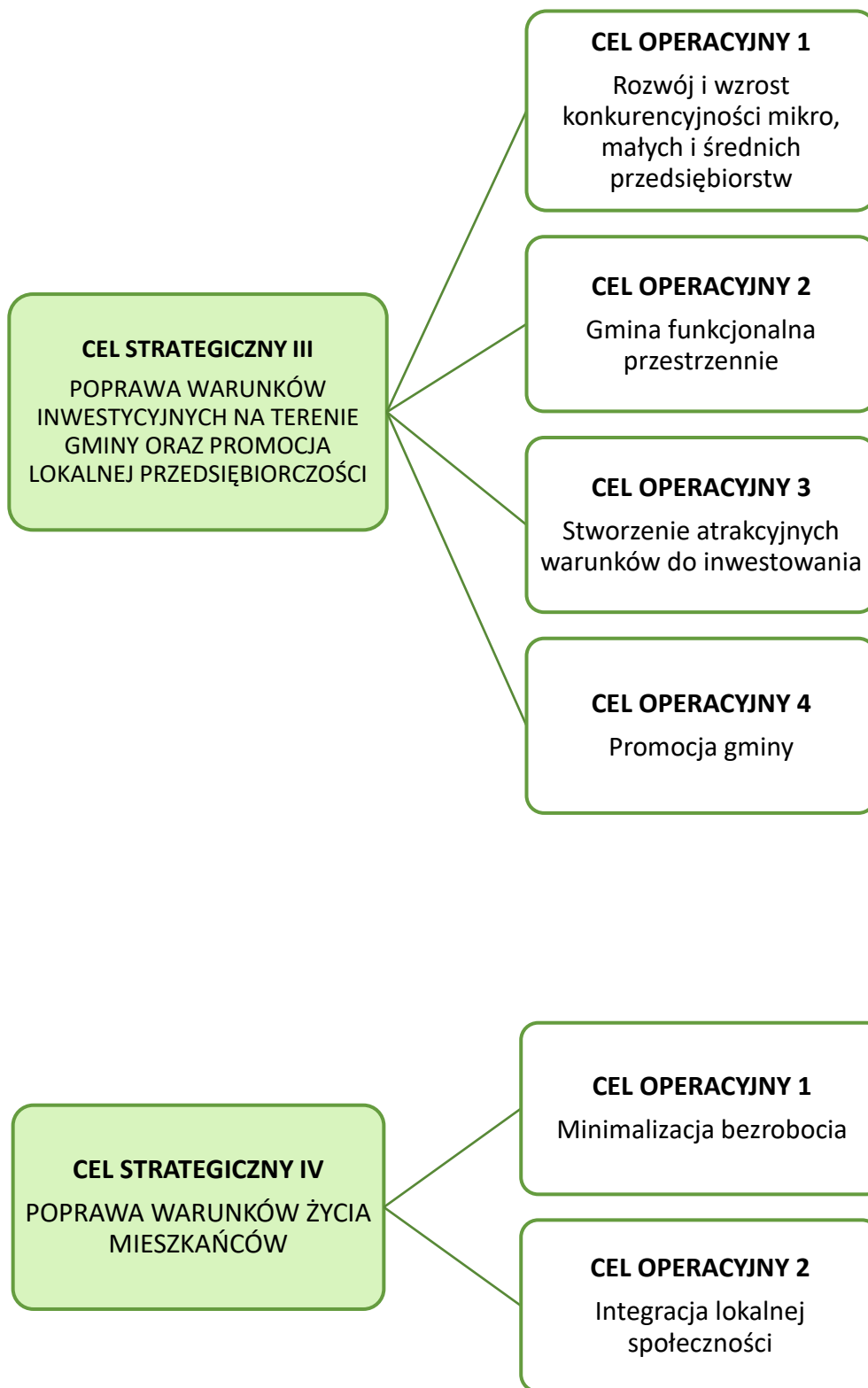
Poprawa warunków inwestycyjnych na terenie gminy oraz promocja lokalnej przedsiębiorczości

Poprawa warunków życia mieszkańców

Na podstawie wyżej wskazanych celów strategicznych formułowane zostały cele operacyjne. Aby je urzeczywistnić, dla każdego celu wyodrębniono kierunki interwencji, czyli projekty do realizacji i przykładowe zadania. Należy je jednak traktować jako propozycję, otwartą listę przedsięwzięć i założeń, którą można aktualizować w miarę potrzeb.

7. Zadania strategiczne

CEL STRATEGICZNY I: Rozwój infrastruktury technicznej wraz z ochroną środowiska

Cel operacyjny	Kluczowe zadania
Rozwój infrastruktury drogowej	Budowa/modernizacja dróg
	Budowa/modernizacja chodników
Rozwój infrastruktury komunalnej	Budowa/rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej, deszczowej i sieci wodociągowej
	Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych
Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego	Modernizacja oświetlenia ulicznego
	Wprowadzenie energooszczędnych systemów oświetlenia ulic
	Budowa oświetlenia ulicznego
Odnawialne źródła energii	Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych
	Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach publicznych
	Pozyskiwanie dofinansowania na budowę odnawialnych źródeł energii
Inwestycje w ochronę środowiska	Termomodernizacja budynków mieszkalnych na terenie gminy
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy
	Modernizacja/wymiana prywatnych/indywidualnych kotłowni
	Zarządzanie efektywnością energetyczną
	Zinwentaryzowanie i zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci
	Pozyskiwanie dofinansowania na budowę przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
	Budowa wielofunkcyjnego zbiornika wodnego „Łask”

CEL STRATEGICZNY II: Rozwój bazy turystyczno-sportowo-rekreacyjnej gminy

Cel operacyjny	Kluczowe zadania
Rozwój infrastruktury turystycznej	Budowa ścieżek rowerowych
	Budowa ciągów pieszo-rowerowych
	Wykorzystanie potencjału turystycznego Gminy Łask
Promocja walorów turystyczno-kulturalnych gminy	Wykorzystanie potencjału lokalnych mieszkańców, a także zdefiniowanych produktów lokalnych do promocji turystycznej gminy
Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej	Budowa elementów małej infrastruktury (ławeczki, kosze na śmieci)
	Budowa obiektów rekreacyjno-sportowych jak place zabaw, siłownie napowietrzne, altany
	Modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych
	Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży
	Budowa wielofunkcyjnego zbiornika wodnego „Łask”
Rewitalizacja obszarów zaniedbanych/ zdegradowanych	Rewitalizacja zalewu Zajątek
	Rewitalizacja Parku

CEL STRATEGICZNY III: Poprawa warunków inwestycyjnych na terenie gminy oraz promocja lokalnej przedsiębiorczości

Cel operacyjny	Kluczowe zadania
Rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	Wsparcie wykorzystania potencjału obszaru terytorialnego Gminy Łask
	Wsparcie zróżnicowania działalności gospodarczej w kierunku działalności nierolniczej
	Zapewnienie mikro, małym i średnim przedsiębiorcom wsparcia instytucjonalnego, pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskania środków na utworzenie lub rozwój firmy
Gmina funkcjonalna przestrzennie	Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą
	Możliwość dokonywania zmian w planie zagospodarowania przestrzennego
	Uzbrojenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową
Stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania	Stosowanie niskich stawek podatkowych wobec inwestorów
	Pomoc organizacyjno-doradcza lokalnym i zewnętrznym przedsiębiorcom
Promocja gminy	Czasopismo promujące gminę
	Organizacja wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym

CEL STRATEGICZNY IV: Poprawa warunków życia mieszkańców

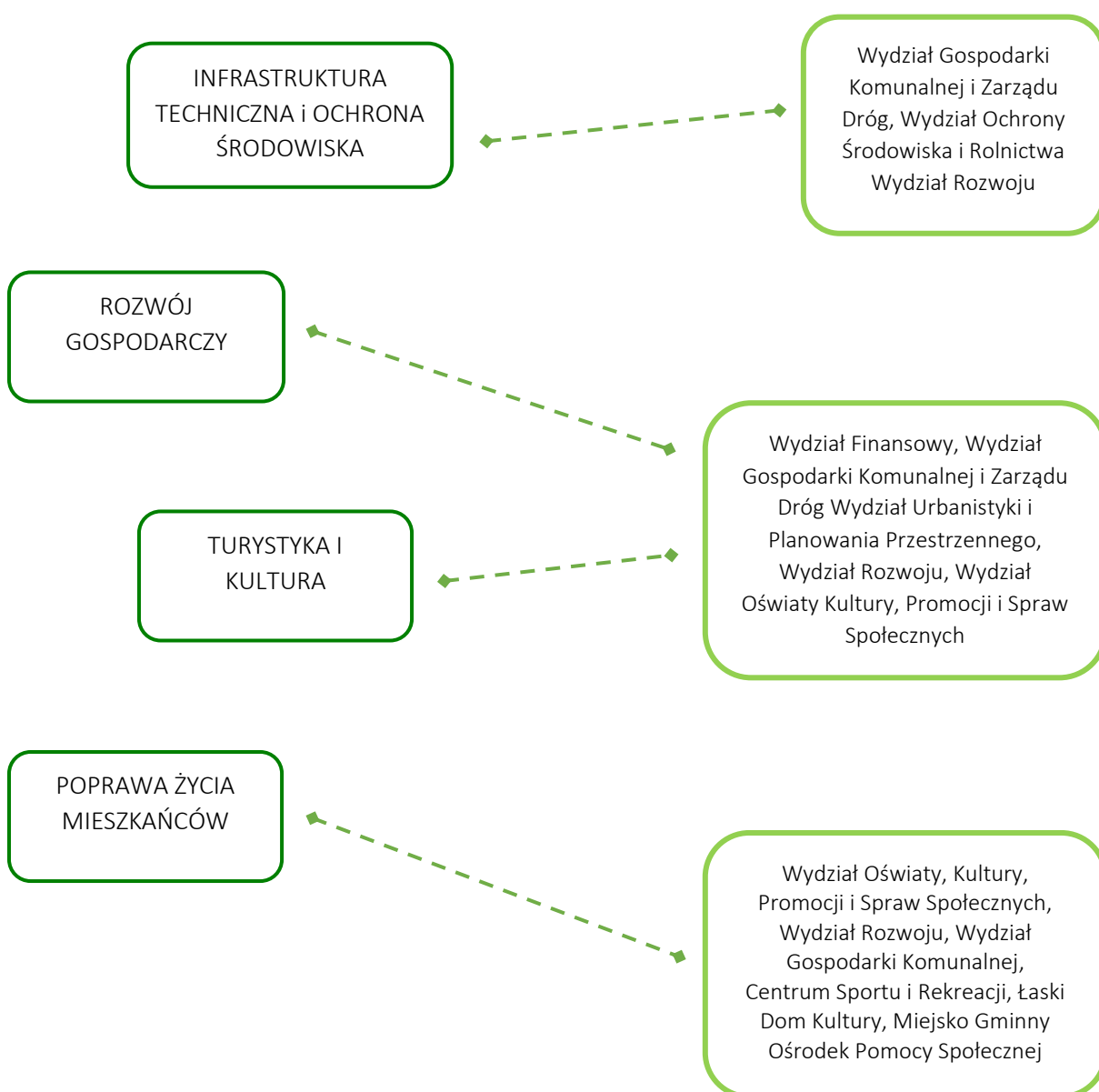

Cel operacyjny	Kluczowe zadania
Minimalizacja bezrobocia	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców
	Wspieranie działań związanych z aktywizacją zawodową osób w wieku 25 –34 lat oraz działań mających na celu zwiększenie adaptacji do nowych zawodów
	Zwiększenie absorpcji środków z Unii Europejskiej na programy służące podnoszeniu kwalifikacji osób pozostających bez pracy
Integracja lokalnej społeczności	Aktywizacja seniorów
	Organizacja większej liczby festynów i imprez lokalnych
	Rozwijanie/tworzenie oferty edukacji pozaszkolnej (zajęcia pozalekcyjne, sportowe, kursy itp.)
	Organizowanie ferii/ półkolonii aktywizujących dzieci i młodzież

8. System monitoringu i ewaluacji Strategii Gminy Łask

Do prawidłowego monitorowania oraz wdrażania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łask niezbędna jest ścisła i stała współpraca instytucji sektora prywatnego, publicznego, pozarządowego oraz mieszkańców gminy jak również wszystkich osób, którym zależy na losie gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Łask została sformułowana w podziale na cztery główne cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki i zadania kluczowe, którymi władze winny kierować się przy realizacji przyszłych działań zmierzających do rozwoju gminy. Wprowadzenie stałego, okresowego monitoringu jest zatem niezbędne do prowadzenia właściwej kontroli nad procesami monitoringu i weryfikacji przyszłych postępów.

Poddanie Strategii monitoringowi pozwoli na bieżącą ocenę postępów w realizacji jej założeń. Pomimo zrównoważonej gospodarki finansowej gminy niezbędne jest wsparcie planowanych procesów rozwojowych środkami zewnętrznymi. Środki na realizację zadań ujętych w poszczególnych celach operacyjnych pochodzić będą oprócz budżetu Gminy Łask z następujących źródeł:

- a) z programów pomocowych UE,
- b) z programów rządowych,
- c) budżetu państwa,
- d) ze środków zaangażowanych przez krajowych i zagranicznych inwestorów prywatnych,
- e) krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych,
- f) instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Łask jak każdy inny dokument planistyczny podlega ewaluacji pod kątem jej aktualności. Zdarzają się sytuacje, kiedy gmina tak diametralnie zmienia się w przeciągu kilku lat, że konieczna jest aktualizacja strategii rozwoju. Wówczas należy przeanalizować obecną sytuację gminy, działania które założono w pierwotnej strategii pod kątem ich sensowności i aktualności i podjąć decyzję czy konieczna jest jej aktualizacja. W przypadku aktualizacji strategii należy wziąć pod uwagę czynniki, które spowodowały konieczność jej zmiany/uaktualnienia, a następnie przerehabilitować ją pod kątem tychże czynników i postępować tak samo, jak w przypadku uchwalania jej pierwotnej wersji. W obliczu działań zmierzających do jej aktualizacji, należy wziąć pod uwagę nowe podejście i potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych - w tym celu konieczne jest poinformowanie ich o trwającym procesie aktualizacji oraz zaprosić do wypowiedzenia się w tej kwestii (pod kątem zauważonych problemów, zmian, szans i okazji, przedsięwzięć). Pomocne może się okazać rozpowszechnienie tej informacji na stronie urzędu gminy, jednostek organizacyjnych, na tablicy ogłoszeń.

Należy poddać konsultacjom konieczność aktualizacji strategii w obliczu istotnych zmian w przepisach prawa (np. ustawy o samorządzie gminnym, zmianie zadań gminy itp.). W przypadku zmian w przepisach unijnych związanych z modyfikacją osi priorytetowych, czy okresu programowania, jeżeli zmiany te pociągają za sobą przekształcenia zawartych w strategii przedsięwzięć, których finansowanie przewidziano w ramach tego źródła, należy zaktualizować strategię pod tym kątem.

9. Potencjalne źródła finansowania

Zakładane we wcześniejszej części niniejszej strategii przedsięwzięcia zmierzające do osiągnięcia celów wykorzystywać będą wsparcie finansowe pochodzące z budżetu gminy, jak również ze środków zewnętrznych, w tym środków unijnych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Celem programu operacyjnego (PO) jest zwiększenie konkurencyjności województwa łódzkiego oraz poprawa warunków życia jego mieszkańców poprzez wdrożenie zasad zrównoważonego rozwoju. Priorytety programu są zgodne z celami unijnej strategii „Europa 2020” w zakresie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Priorytety finansowania

W ramach programu wspierana jest realizacja 10 celów tematycznych. Środki pomocowe przeznaczone są głównie na rzecz następujących priorytetów:

- około 30% środków z EFRR zostanie przeznaczonych na wsparcie innowacyjności i przedsiębiorczości (cel tematyczny 1 i 3);
- około 20% środków z EFRR zostanie zainwestowanych w przejście na gospodarkę niskoemisyjną (cel tematyczny 4);
- 17,5% będzie przeznaczonych na rozwój infrastruktury transportowej (cel tematyczny 7).

RPO wyznacza następujące osie priorytetowe:

Oś Priorytetowa I – Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy;

Oś Priorytetowa II – Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka;

Oś Priorytetowa III – Transport;

Oś Priorytetowa IV – Gospodarka niskoemisyjna;

Oś Priorytetowa V – Ochrona środowiska;

Oś Priorytetowa VI – Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu;

Oś Priorytetowa VII – Infrastruktura dla usług społecznych;

Oś Priorytetowa VIII – Zatrudnienie;

Oś Priorytetowa IX – Włączenie społeczne;

Oś Priorytetowa X – Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie;

Oś Priorytetowa XI – Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności;

Oś Priorytetowa XII – Pomoc Techniczna.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne a także osoby fizyczne. W sektorze finansów publicznych Narodowy Fundusz jest największym w Polsce partnerem międzynarodowych instytucji finansowych w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska. Wraz z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej tworzy system funduszy ekologicznych.

Do priorytetowych programów przewidzianych do finansowania należą:

- ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
- racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona atmosfery,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- międzydziedzinowość.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Finansuje on zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnych z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa, Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego oraz zobowiązań międzynarodowych Polski i obowiązujących przepisów prawa.

WFOŚiGW zwykle współfinansuje zadania inwestycyjne w wysokości nieprzekraczającej 50% udokumentowanych kosztów realizacji zadania. Podstawowa forma działalności WFOŚiGW to udzielanie pożyczek na korzystnych warunkach oprocentowania i spłat oraz dofinansowania niektórych zadań w formie dotacji. Do dofinansowywanych planowanych przedsięwzięć należą:

- ochrona wód,
- gospodarka wodna,
- gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona atmosfery,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- edukacja ekologiczna,
- zapobieganie poważnym awariom,
- zarządzanie środowiskowe,
- profilaktyka zdrowotna.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) opracowywany jest na podstawie przepisów Unii Europejskiej. Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program realizuje sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich;
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych;
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie;
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa;
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym;
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Najważniejsze działania to wsparcie gospodarstw na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, płatności dla obszarów Natura 2000 oraz związanych z wdrożeniem Ramowej Dyrektywy Wodnej, program rolnośrodowiskowy, zalesianie gruntów, odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych, zróżnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, wsparcie terenów wiejskich (gospodarka wodnościekowa, tworzenie systemu zbierania, segregacji, wywozu odpadów komunalnych, energia ze źródeł odnawialnych, scalanie gruntów, gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi).

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Program uwzględnia wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki. Program porusza następujące obszary: rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie i integracja społeczna - oparte na poniższych osiach priorytetowych:

Oś I Osoby młode na rynku pracy

Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju

Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia

Oś VI Pomoc Techniczna

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem tego programu jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, a także podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

10. Inteligentne specjalizacje

Inteligentna specjalizacja to koncepcja oparta na założeniu, że dzięki koncentracji zasobów wiedzy i nakierowaniu ich na ograniczoną liczbę priorytetowych działań gospodarczych kraje i regiony zyskają i utrzymują przewagę konkurencyjną w światowej gospodarce. Polega na identyfikacji dziedzin o największym potencjale rozwojowym, opierając się na udziale interesariuszy ze świata przedsiębiorczości, którzy powinni wyłonić najbardziej obiecujące obszary dla rozwoju regionu w przyszłości na drodze „procesu przedsiębiorczego odkrywania”. Proces ten toczy się na drodze prób i błędów oraz eksperymentów z nowymi rodzajami działalności. Rolą regionów jest angażowanie przedsiębiorców w projektowanie strategii, oferując bodźce zachęcające do podejmowania ryzyka.

Rosnąca w skali globalnej konkurencja doprowadza do konieczności gospodarczej specjalizacji regionów poprzez wykorzystanie wewnętrznych atutów rozwojowych opartych w głównej mierze na potencjale przedsiębiorstw i dorobku naukowo-badawczym. W przyjętej przez Sejmik Województwa Łódzkiego Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 (RSI LORIS 2030) wskazano 6 inteligentnych specjalizacji regionalnych, czyli sektorów kluczowych z punktu widzenia rozwoju regionu. RSI LORIS 2030 wskazała również w jaki sposób kształtowane powinny być w przyszłości kluczowe obszary działania (nisze specjalizacyjne), które staną się podstawą do efektywnego dysponowania środkami w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego 2014-2020. Obszary te znajdować się miały na przecięciu tych 6 specjalizacji z 4 kluczowymi dla rozwoju regionu technologiami (Biotechnologia; Nanotechnologia i materiały funkcjonalne; Technologie komunikacyjne i informatyczne; Mechatronika).

Wdrożenie koncepcji inteligentnej specjalizacji jest warunkiem *ex ante* przyznania środków funduszy strukturalnych na wsparcie projektów w zakresie badań, rozwoju i innowacyjności (I cel tematyczny EFSI). W praktyce oznacza to, że firmy które działają w branżach wybranych jako Inteligentne

Specjalizacje Województwa Łódzkiego będą miały dodatkowe punkty przy ocenie wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

Poniżej przedstawiono Regionalne Inteligentne Specjalizacje:

- ➔ Nowoczesny przemysł włókienniczy i mody (w tym wzornictwo);
- ➔ Zaawansowane materiały budowlane;
- ➔ Medycyna, farmacja, kosmetyki;
- ➔ Energetyka, w tym odnawialne źródła energii;
- ➔ Innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze;
- ➔ Informatyka i telekomunikacja.

Gmina Łask będąca gminą rolniczą ma bardzo duży potencjał w zakresie rozwoju jednej ze specjalizacji – innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze. Na terenie gminy użytki rolne zajmują powierzchnię 10 079 ha, co stanowi około 70% powierzchni gminy. Gmina ma bardzo duże możliwości produkcji warzyw i owoców, nabiału czy produktów mięsnych.

11. Spójność Strategii z dokumentami wyższego rzędu

Prezentowana Strategia jest zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym, krajowym i ponadnarodowym.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym

Agenda 21

Globalna Agenda 21 jest programem działań uchwalonym w czerwcu 1992 podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi. Dokument określa ramy wspólnych działań w skali globalnej w kwestii ochrony i kształtowania środowiska zwracając przede wszystkim uwagę na ochronę zasobów naturalnych oraz zrównoważony rozwój.

Agenda 21 składa się z czterech części, które poruszają następujące kwestie:

- zagadnienia społeczne i ekonomiczne,
- gospodarowanie zasobami naturalnymi Ziemi,
- wzmocnienie roli głównych grup społecznych,
- środki wdrażania zaleceń.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest długookresową strategią rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej w latach 2010-2020. Dokument zastąpił realizowaną od 2000 r. Strategię Lizbońską. Celem nowej strategii jest współpraca państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu, wdrażania reform, które pozwolą na zmaganie się z problemem globalizacji współczesnego świata, starzenia się społeczeństwa oraz racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych.

Realizacja strategii wymaga skupienia się na trzech priorytetach:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój opierający się na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Strategia koncentruje się na pięciu dalekosiężnych celach w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, innowacyjności, klimatu i energii oraz w zakresie walki z ubóstwem.

Dokumenty na szczeblu krajowym

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 to dokument określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Głównym celem, który został przedstawiony w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone, z jednej strony, wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, a z drugiej zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierówności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów.

Osiągnięcie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:

- konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),
- równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),

- efektywności i sprawności państwa.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR

Strategia jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą pięciu pułapek rozwojowych: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

Strategia wyznacza również cele szczegółowe:

- I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną** (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);
- II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony** (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);
- III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu** (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030. KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest

zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

Dokument wyznacza cel główny oraz trzy cele szczegółowe.

Cel główny: Efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju to najważniejszy dokument strategiczny w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania przestrzeni kraju. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, które pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. Dokument wyznacza następujące cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności;

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;

Cel 5. Zwiększanie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Dokumenty na szczeblu regionalnym

Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2020¹

W ramach dokumentu przewidziane są cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań, które zostaną w perspektywie do roku 2020 wdrożone na terenie województwa.

MISJA: PROWADZENIE ZINTEGROWANEJ I TERYTORIALNIE UKIERUNKOWANEJ POLITYKI
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, OPARTEJ NA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ, BUDOWANIU WIĘZI
SPOŁECZNYCH ORAZ TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ.

Strategia wyznacza następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny I. Spójność gospodarcza

Cele operacyjne:

- Zaawansowana gospodarka wiedzy i innowacji
- Nowoczesny kapitał ludzki i rynek pracy
- Zintegrowane środowisko przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki

Cel strategiczny II. Spójność społeczna

Cele operacyjne:

- Wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie
- Wysoki standard i dostęp do usług publicznych
- Reintegracja społeczna grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel strategiczny III. Spójność przestrzenna

Cele operacyjne:

- Wysoka jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej
- Wysoka jakość środowiska przyrodniczego

¹ Obecnie trwają prace nad przyjęciem Strategii rozwoju województwa łódzkiego 2030

- Zrównoważony system osadniczy

Program ochrony środowiska dla Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024

Jest to dokument strategiczny województwa zbierający wszystkie istotne kwestie związane z ochroną środowiska opracowany zgodnie z dokumentami sektorowymi oraz dokumentami krajowymi. Dokument opisuje 10 obszarów interwencji, które odpowiadają poszczególnym komponentom środowiska lub obszarom mającym wpływ na stan środowiska.

Cele w podziale na poszczególne obszary interwencji:

Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu

Zagrożenia hałasem (ZH)

- Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim

Pola elektromagnetyczne (PEM)

- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Gospodarowanie wodami (GW)

- Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych
- Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą

Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)

- Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej

Zasoby geologiczne (ZG)

- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi

Gleby (GL)

- Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)

- Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego

Zasoby przyrodnicze (ZP)

- Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej

- Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)

- Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Dokumenty na szczeblu lokalnym

Strategia Rozwoju powiatu łaskiego 2022

Celem strategicznym powiatu łaskiego jest podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez pełniejsze wykorzystanie potencjału do rozwoju funkcji gospodarczych, tj. infrastruktury technicznej, społeczeństwa informacyjnego, przedsiębiorczości, turystyki, ochrony środowiska, rolnictwa i bezpieczeństwa publicznego.

Cele strategiczne zostały podzielone na 3 komponenty:

1. Ekonomiczne,
2. Społeczne,
3. Ekologiczno-przestrzenne.

Ekonomiczne

Cel główny: Budowa nowoczesnej gospodarki zapewniającej trwały rozwój powiatu łaskiego.

Obszary priorytetowe:

1. Dostępność logistyczna/Infrastruktura techniczna

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie dostępności logistycznej na obszarze powiatu poprzez rozwój i poprawę infrastruktury transportowej, komunikacyjnej oraz technicznej.
- Rozwój bazy logistycznej i zaplecza transportu dla centralnego węzła komunikacyjnego.

2. Atrakcyjność inwestycyjna

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie dostępności uzbrojonych terenów inwestycyjnych.
- Rozwój inwestycji na rzecz wspierania instytucji otoczenia biznesu.
- Zintensyfikowanie współpracy handlowej z partnerami zagranicznymi.

3. Społeczeństwo Informacyjne

Cele szczegółowe:

- Rozwój Społeczeństwa Informacyjnego oraz zapobieganie cyfrowemu wykluczeniu mieszkańców poprzez:
 - włączenie informacji technicznej i telekomunikacji do wszystkich sfer życia społeczno-gospodarczego.
 - Poprawa dostępu do usług poprzez integrację systemu (tele)informatycznego i (tele)komunikacyjnego w administracji publicznej.

4. Przedsiębiorczość i rynek pracy

Cele szczegółowe:

- Wspieranie i promocja przedsiębiorczości na obszarze powiatu.
- Podniesienie poziomu zatrudnienia i mobilizacji zawodowej mieszkańców.

Społeczne

Cel główny: Poprawa warunków życia społeczeństwa powiatu.

Obszary priorytetowe:

1. Wiedza i kompetencje

Cele szczegółowe:

- Poprawa jakości kształcenia na wszystkich poziomach nauczania, a w tym:
 - Zapewnienie wysokiego poziomu wykształcenia mieszkańców, dostosowanego do potrzeb rynku pracy.
 - Wyrównanie szans w dostępie do edukacji dla mieszkańców.
 - Efektywne zarządzanie w edukacji.
 - Dostosowanie kwalifikacji zawodowych personelu zatrudnionego w oświacie do potrzeb rynku pracy.

2. Polityka społeczna

Cele szczegółowe:

- Rozwój systemów pomocy społecznej i zmniejszenie zjawiska marginalizacji społecznej poprzez:
 - Tworzenie warunków integracji społecznej osób niepełnosprawnych.

- Reintegracja osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wdrożenie aktywnej polityki społecznej wobec osób wykluczonych społecznie i ich rodzin.

Ekologiczno-przestrzenne

Cel główny: Ochrona i zachowanie walorów środowiska naturalnego jako główny czynnik rozwoju turystyki i rolnictwa ekologicznego na terenie powiatu łaskiego.

Obszary priorytetowe:

1. Ochrona środowiska

Cele szczegółowe:

- Poprawa i ochrona jakości życia mieszkańców poprzez zapobieganie zagrożeniom naturalnym i poważnym awariom.
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

2. Turystyka i rolnictwo ekologiczne

Cele szczegółowe:

- Rozwój usług turystycznych.
- Promocja walorów środowiska naturalnego i przyrodniczego oraz rolnictwa ekologicznego.

Program Ochrony Środowiska Powiatu Łaskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023

Dokument wskazuje główne obszary interwencji i przypisane im kierunki działań.

Edukacja ekologiczna

- Informowanie mieszkańców powiatu o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony.
- Prowadzenie działań edukacyjnych.

Planowanie przestrzenne

- Działania regulacyjne.

Ochrona przyrody i krajobrazu

- Rozwój i utrzymanie terenów zielonych.
- Promowanie systemów zarządzania środowiskowego.
- Działania regulacyjne w planowaniu przestrzennym.

Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

- Realizacja gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzenia lasów i uproszczone plany urządzenia lasów.
- Zalesianie.
- Ochrona różnorodności biologicznej w lasach prywatnych.
- Realizacja zadań z zakresu gospodarki wodnej na terenach leśnych.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb

- Wspieranie i rozwój rolnictwa ekologicznego
- Prowadzenie rejestru terenów zdegradowanych.
- Poprawa jakości gleb o małej zasobności.
- Działania regulacyjne ochrony gleb o wysokiej przydatności rolniczej.

Ochrona zasobów kopalin

- Działania regulacyjne.
- Rekultywacja i zagospodarowanie terenów po eksploatacji kopalin.

Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy

- Utrzymanie i konserwacja urządzeń wodnych.
- Rozwój małej retencji.

Korzystanie z odnawialnych źródeł energii

- Edukacja w zakresie korzystania z OZE.
- Budowa instalacji OZE.
- Przygotowanie strategii rozwoju OZE.

Poprawa jakości wód

- Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych.
- Rozbudowa sieci zbiorczej kanalizacji sanitarnej.
- Budowa i rozbudowa sieci zbiorczej kanalizacji deszczowej.
- Rozbudowa infrastruktury zaopatrzenia w wodę.
- Działania regulacyjne.

Poprawa jakości powietrza

- Opracowanie i wdrażanie programów ograniczania niskiej emisji.

- Modernizacja kotłowni komunalnych.
- Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych.
- Termomodernizacja budynków.
- Promocja i wsparcie w korzystaniu z odnawialnych źródeł energii.
- Rozwój infrastruktury rowerowej.
- Rozwój i modernizacja transportu zbiorowego.

Poprawa klimatu akustycznego

- Inwestycje w kierunku ograniczenia narażenia na hałas komunikacyjny.
- Wspieranie działań prowadzących do eliminacji lub ograniczenia emisji hałasu do środowiska.
- Monitoring przestrzegania zasad strefowania terenów w planowaniu przestrzennym w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

- Monitorowanie przestrzegania zasad ochrony ludzi przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w planowaniu przestrzennym w odniesieniu do terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności.

Gospodarka odpadami

- Działania prewencyjne w zakresie powstawania odpadów.
- Działania edukacyjne.
- Działania regulacyjne.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łask na lata 2018 - 2022

Strategia wyznacza następujący cel generalny: ORGANIZOWANIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH OGRANICZANIU OBSZARÓW WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO.

Cel generalny będzie realizowany poprzez wyznaczone cele strategiczne:

1. Zintegrowany system pomocy społecznej,
2. Zapobieganie bezrobociu i łagodzenie jego skutków,
3. Zintegrowany system wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych,
4. Tworzenie godnych warunków zamieszkania dla wszystkich mieszkańców,
5. Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego i edukacyjnego,
6. Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu,
7. Tworzenie sprzyjających warunków rozwoju dla rodzin z dziećmi.

Program Ochrony Środowiska na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 dla gminy Łask

Celem realizacji programu ochrony środowiska jest poprawa stanu i ochrona środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego.

W dokumencie wyznaczono następujące cele:

1. Poprawa jakości powietrza na terenie gminy do wymaganych standardów.
2. Minimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska.
3. Utrzymanie stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony pola elektromagnetycznego.
4. Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.
5. Rozwój systemu wodociągowo-kanalizacyjnego z uwzględnieniem bieżących potrzeb modernizacyjnych i inwestycyjnych.
6. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
7. Ochrona gleb.
8. Dalszy rozwój gospodarki odpadami.
9. Ochrona różnorodności biologicznej.
10. Przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Łask na lata 2016-2023

Lokalnego Program Rewitalizacji dla Gminy Łask na lata 2016-2023 stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowane obszary gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenny, środowiskowy i kulturowy), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Wyznaczono obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 213,4 ha (tj. 1,5% powierzchni gminy), zamieszkały przez 2 622 osób (tj. 9,5% populacji Gminy Łask). Składa się on z 7 podobszarów: Łask Centrum, Łask ul. Kolejowa, Łask rzeka Grabia, Kolumna, Borszewice Organistówka, Ostrów i Wiewiórczyn.

Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej z elementami Planu Mobilności Miejskiej dla Gminy Łask na lata 2019-2023 z perspektywą na lata 2024-2028

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej z elementami Planu Mobilności Miejskiej dla Gminy Łask wyznacza następujący główny cel strategiczny i cele szczegółowe:

Główny cel strategiczny: poprawa jakości powietrza i komfortu życia mieszkańców poprzez redukcję zanieczyszczeń powietrza, w tym CO₂, ograniczenie zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach oraz tworzenia przyjaznego otoczenia do efektywnego i bezpiecznego poruszania się mieszkańców w mieście.

Cele szczegółowe:

1. Promowanie gospodarki niskoemisyjnej w gminie Łask;
2. Efektywne gospodarowanie energią w gminie Łask;
3. Promocja energii ze źródeł odnawialnych;
4. Redukcja gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza, w tym CO₂;
5. Edukacja i podniesienie świadomości w zakresie zrównoważonej mobilności i bezpieczeństwa;
6. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom takich opcji transportowych, które pozwolą na dostęp do kluczowych celów podróży i usług;
7. Propagowanie udziału pojazdów niskoemisyjnych;
8. Rozwój nowych usług w zakresie mobilności;
9. Promocja zdrowego stylu życia;
10. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu integracji systemu transportowego w gminie Łask.

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Łask na tle województwa łódzkiego i powiatu łaskiego (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)	6
Rysunek 2. Podział przestrzenny gminy Łask na jednostki pomocnicze (źródło: opracowanie własne)...	7
Rysunek 3. Położenie obszaru chronionego krajobrazu Środkowej Grabii na terenie Gminy Łask (źródło: https://lodzkie.e-mapa.net)	12
Rysunek 4. Położenie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie Gminy Łask (źródło: https://lodzkie.e-mapa.net)	12
Rysunek 5. Położenie Obszaru Natura 2000 Grabia na terenie Gminy Łask (źródło: https://lodzkie.e-mapa.net)	14
Rysunek 6. Położenie użytku ekologicznego na terenie Gminy Łask (źródło: www.lask.pl)	14
Rysunek 7. Kościół kolegiacki pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny i św. Michała Archanioła w Łasku (źródło: www.lask.pl)	17
Rysunek 8. Kościół pw. Świętego Ducha w Łasku (źródło: www.lask.pl)	17
Rysunek 9. Ostrów – neobarokowy dwór (źródło: www.lask.pl)	18
Rysunek 4. Liczba mieszkańców Gminy Łask w latach 2000-2018 (źródło: dane GUS)	19
Rysunek 5. Prognoza liczby mieszkańców Gminy Łask do roku 2030 (źródło: opracowanie własne). ...	20
Rysunek 6. Liczba mieszkańców Gminy Łask w latach 2000-2018 w podziale na płeć (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)	20
Rysunek 12. Liczba przyznanych świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: dane MGOPS w Łasku)	21
Rysunek 13. Liczba osób bezrobotnych ogółem wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2015-2019 (źródło: opracowanie własne)	24
Rysunek 14. Liczba zdarzeń na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: opracowanie własne)	25
Rysunek 15. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019 (źródło: opracowanie własne)	30
Rysunek 16. Szlaki turystyczne na terenie Gminy Łask (źródło: www.lask.pl)	36
Rysunek 17. Struktura użytkowania gruntów rolnych na terenie Gminy Łask (źródło: opracowanie własne)	37

Spis tabel

Tabela 1. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Łask (źródło: Baza Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody)	15
Tabela 4. Liczba mieszkańców Gminy Łask w podziale na płeć w latach 2010-2018 (źródło: dane GUS)	20
Tabela 5. Liczba świadczeń pomocy społecznej przyznana w latach 2015-2019 na terenie Gminy Łask (źródło: dane MGOPS w Łasku).....	22
Tabela 6. Stan bezrobocia na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 z podziałem na płeć (źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łasku).....	23
Tabela 7. Liczba osób bezrobotnych ogółem według czasu pozostawania bez pracy na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Łasku)	23
Tabela 8. Liczba interwencji, zdarzeń, wszczętych postępowań, nietrzeźwych kierowców i wydanych niebieskich kart na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: Komenda Powiatowa Policji w Łasku).....	24
Tabela 9. Liczba pożarów, miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łasku)	25
Tabela 10. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2010-2019 na terenie Gminy Łask (źródło: dane GUS).....	29
Tabela 11. Charakterystyka podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Łask w latach 2018 i 2019 (źródło: dane GUS).....	30
Tabela 12. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019 (źródło: GUS)	31
Tabela 13. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Łask w 2019 roku w podziale na rodzaj własności (źródło: dane GUS).....	38
Tabela 26. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Łask w 2010 i 2019 roku (źródło: dane PSG Sp. z o.o.)	41
Tabela 28. Zużycie gazu sieciowego [m ³] na terenie Gminy Łask w latach 2014-2019 (źródło: dane PSG sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi).....	42
Tabela 8. Długość sieci ciepłowniczej na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019 (źródło: dane PEC Sp. z o.o. w Łasku).....	42
Tabela 19. Zużycie ciepła sieciowego na terenie Gminy Łask w latach 2013-2019 (źródło: dane PEC sp. z o.o. w Łasku)	43
Tabela 23. Długość sieci elektroenergetycznych na terenie Gminy Łask w 2019 roku w podziale na rodzaj napięcia (źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź)	43

Tabela 25. Zużycie energii elektrycznej [MWh] na terenie Gminy Łask w latach 2010-2019 (źródło: PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź).....	44
Tabela 14. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: dane GUS).....	45
Tabela 15. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Łask w latach 2015-2019 (źródło: dane GUS).....	45